

Szerkesztőség Kiadóháza
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József Róherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sörgöncim 3.
Közlöny. Arad. :: Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Munkások naponta reggel,

ARADI KÖZLÖNY

Elfizetési árak: évente 1080, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több :: Egyszer szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 248. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. október 30

„A politikusok kiszámíthatatlanok“

Ezt a mondást látszik igazolni Vaida Sándor volt nemzeti-parasztpárti belügyminiszternek az a nyilatkozata, amelyet a belpolitikai helyzettel kapcsolatban adott a Curentul-nak. Vaida Sándor a nyilatkozatban mindenekelőtt leszögezi, hogy a jelenlegi kormány alkalmatlan úgy a belpolitikai, mint a gazdasági kérdések megoldására. Ezután pedig a romániai kisebbségi kérdéssel foglalkozik és kijelenti, hogy a kormánynak figyelembe kell vennie a kisebbségek jogait és meg kell adnia mindazt, ami a kisebbségeket az alkotmány és a törvények alapján megilleti. Különös figyelemmel kell viseltetni, hangsúlyozza a nemzeti-parasztpárti politikus, a kompakt tömegekben élő székelységgel szemben. A nemzeti-parasztpárti kormány idején — mondotta a Curentul tudósítójának Vaida —, úgy a székelység, mint a többi kisebbségek számarányukhoz mért képviselőihez jutottak a parlamentben. Ez a kormány azonban a választások alkalmával olyan terrort alkalmazott, ami a legtöbb helyen lehetetlenné tette kisebbségi képviselők megválasztását.

Vaida Sándor tehát, aki belügyminiszter korában ezeket az igazságokat elfelejtette felfedezni, most a kisebbségek védelmére kel és épp ezen a ponton igyekszik támadást intézni a jelenlegi kormány ellen. Megvédi a kisebbségeket, hogy támadhassa a kormányt. Foglalkozik azonban Vaida a jelenlegi politikai helyzet megoldásával is. Kivezető munkáit leghevesebben egy koncentrációs kormányt tart Titulescu elnöke alatt. A párt elnökválságával foglalkozva pedig annak a véleményének ad kifejezést, hogy legszívesebben Mihalache szeretné a párt élén látni.

Vaida interjúja nemcsak politikai körökben, de a nemzeti-parasztpárt regáti frakciójában is általános feltűnést keltett. Csodálkoznak azon, hogy ő jön a kisebbségek segítségére és hangoztatja, hogy lélekszámukhoz mérten nagyobb parlamenti képviselőt illeti azokat meg.

Politikai körökben az az általános vélemény, hogy bármelyik pillanatban kiboríthat a nemzeti-parasztpárt kebelén belül a válság. Az erdélyiek ugyanis nem hajlandók Mihalache diktatórikus parancsait elviselni. Most derült ki, hogy Iulian és Mirto nemcsak Mihalache beleegyezésével, hanem annak utasítására tárgyaltak Titulescuval az elnöki állás betöltésére vonatkozólag. Az erdélyiek viszont Vaidát szeretnék az elnöki székben látni.

A fővárosban egyébként rendkívül sok politikai pletyka kering. Így többek között Averescu kijelentette volna egy volt liberális miniszternek, hogy felsőbb helyen szívesen látnának egy olyan kormányt, amelyben ő, Averescu marsall elnökölne, míg a jelentősebb tárcákat Argetoianu, Manoilescu, Iulian és Madgearu látnák el. A kijelentés szerint Averescu ezt a feladatot azonban nem hajlandó vállalni. Politikai körökben általános az a vélemény, hogy lehetetlen ezeket a férfiakat egy kormányban összehozni.

A nemzeti-parasztpárt belső válságával kapcsolatban „beavatott” körök azt beszéltek, hogy a párt regáti frakciója fuzionálni fog a néppárttal és hogy az új párt elnöke Averescu lesz. A közeli napok tehát nagyon könnyen meglepetéseket hozhatnak a belpolitikában. Új csoportosulások vannak kialakulóban. Akik eddig egymás ellen harcoltak, most egy zászló alatt tömörülnek, akik éveket küzdöttek együtt a politika frontján, halálos ellenségei lesznek egymásnak. Amiből az következik, hogy nemcsak a politikusok kiszámíthatatlanok, de kiszámíthatatlan maga a — politika is.

MACDONALD jelentést tett György királynak az angol választások eredményéről

Kombinációk a kincstári kancellári állás betöltésére — A szavazók hetvennyolc százaléka élt politikai jogával — November 9-én mond beszédet Macdonald a parlamentben

A munkáspárt veresége Snowden támadásainak köszönhető

Londonból jelentik: Macdonald angol miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson jelent meg György angol királynál, akinek a választás lefolyásáról referált, majd pedig tárgyalásokat folytatott az uralkodóval a kincstári kancellári állás további betöltésére vonatkozólag, mert, mint ismeretes, Snowden nem tagja a parlamentnek és így a kormányban sem vehet tovább részt. Állítólag Chamberlain, a konzervatív párt vezére vagy pedig Churchill lesz az új kincstári kancellár. Macdonald kihallgatása több mint egy óra hosszat tartott és mikor a kihallgatás után eltávozott a Buckingham-palotából, az épület előtt nagy tömeg várta, amely lelkesen éljenezte a miniszterelnököt.

A munkáspártnak eddig 287 mandátuma volt, ezzel szemben most 48 mandátummal került be a parlamentbe. A munkáspárt vereségét különösen annak tulajdonítják, hogy a választások előtt Snowden heves harcot indított Hendersonnek ellen és a röpiratoknak valóságos halmazát bocsájtotta ki, amelyben rámutatott arra, hogy a munkáspárt a párt érdekeiért a nemzetet áldozza fel. Az angol közvélemény hitt Snowdennak, mert őszinteségét már nem egyszer bebizonyította és ennek az ádáz harcnak tudható be a munkáspárt eiképesztő megsemmisítése.

Ma délig összesen 610 mandátum sorsa ismeretes, melyek közül 551 kormánypárti, míg 59 ellenzéki. A most lezajlott választáson a szavazatra jogosultak 78 százaléka élt szavazati jogával. Macdonald miniszterelnök nagy politikai beszédét november 9-én fogja elmondani.

Az angol kormánynak ez a győzelme nagyon sok pénzbe került azoknak, akik a kormány vereségére fogadtak. A tőzsdén több mint félmillió font cserélt ilyképpen gazdát.

A Daily Herald, a munkáspárt lapja igen rezignált hangon foglalkozik a munkáspárt nagyarányú választási kudarcával. A lap leszögezi, hogy a munkáspárt levonia a választás megdöbbentő konzekvenciáit és átszervezi egész alapját, politikáját pedig a világválságos időkhez viszonyítja. A Morning Post szerint különösen azoknak a volt minisztereknek kudarca szembetűnő, akik hátat fordítottak a Macdonald-kormánynak, ezek közül egy sem került be a parlamentbe. A francia lapok örülnek a választás eredményének, mert úgy vélik, hogy Anglia visszatér a stabil valutához.

Londonból jelentik: A kormány győzelme óta ma este ült össze az első minisztertanács. Valószínű, hogy a kormányt rekonstruálják és Churchill bekerül a kormányba. Macdonald nagy beszámoló beszédét a helyzetéről november 9-én tartja meg a lordmajor hagyományos avatási ünnepévé. Henderson ma érkezett Londonba és kijelentette, hogy miután látja a közvéleménynek a szociálistáktól való elfordulását, nem lép fel és csak a kulisszák mögül fogja irányítani a párt sorsát.

Ötvenezer lej a miniszterelnök havifizetése

Rendezték a tisztviselők fizetését — Háromezer ötszáz lej a legalacsonyabb tisztviselői havifizetés — A költségvetés megtakarításait nem a személyi, hanem a dologi kiadásoknál érik el

Két milliárddal kevesebb a CFR jövő évi költségvetése

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumban összeültek az egyes miniszteriumok vezérigazgatói, hogy a tisztviselők új fizetésrendezéséről tanácskozzanak. A bizottság a tisztviselők fizetésére huszonkét osztályt állapított meg, a legalacsonyabb osztály havi 3500 lej, a legmagasabb pedig havi 50.000 lej fizetést kap. A déli órákban az egyes osztályokra vonatkozólag befejeződtek a tárgyalások és megállapodtak abban, hogy kiket milyen osztályba inkadrálnak. Ezt azonban addig nem hozzák nyilvánosságra, amíg a tervezetet Argetoianu pénzügyminiszter át nem nézi, ami minden valószínűség szerint csak a jövő héten történik meg. Csupán a legmagasabb állami méltóságok beosztása került a nyilvánosságra.

Ötvenezer lej fizetést a patriárka, a miniszterelnök, valamint a marsallok fognak élvezni, negyvenezer lej a miniszterek, a Semmitőszék és számvevőszék elnökei, 35 ezer lej az alminiszterek, a metropoliták és a hadtestparancsnokok, 30 ezer lej az államtitkárok, a legfőbb semmitőszéki és számvevőszéki tanácselnökök, 25 ezer lej a divízióparancsnokok, a semmitőszéki és számvevőszéki tanácsosok, a

püspökök és az autonóm intézmények igazgatói

Ugyanez a bizottság elvégezte az utolsó simításokat a költségvetés tervezetén. Így most már befejezett tény, hogy a hadügyi költségvetésen két milliárd lejt fognak megtakarítani. A megtakarításokat nem a személyi, hanem a dologi kiadásoknál fogják végrehajtani. Csökkentést kívánnak végrehajtani a katonai nyugdíjakon, még pedig olyképen, hogy mindenkit olyan ranggal nyugdíjaznak, amilyen ranggal a korhatárt elérte. Eddig ugyanis az volt a szokás, hogy például ezredeseket nyugdíjazták alkalmával tábornokokká léptettek elő.

A CFR vezérigazgatósága elkészítette a jövő évi költségvetés tervezetét. A vasutak költségvetésének végösszege a terv szerint 9 milliárd 501 millió lej. Ez lényeges megtakarítást jelent az elmúlt évi költségvetéssel szemben, amelynek végösszege 11 milliárd 725 lej volt. A költségvetés megalkotásánál figyelemmel voltak a CFR idei másfélmilliárdos deficitjére, amelyet el akartak tüntetni. A megtakarításokat a dologi kiadásoknál eszközlik és a személyzet létszámában nem lesz csökkentés.

A Kereskedelmi és Iparkamara az aradi

Két cég jubileuma — **mintavásár megrendezése**
Az aradi Kamara a **mintavásár megrendezése**
törvények egységesítése ellen — **Mozgalom**
a magas vámok leszállítása érdekében — **mellett döntött**

Akció a kiskereskedők és kisiparosokért

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara választmánya ma délután öt órakor tartotta rendes havi gyűlését. A választmányi ülést **Vlad Sándor** elnök nyitotta meg, aki két jubileumról emlékezett meg. Az egyik **Keppich Zsigmondé**, aki ötven év előtt alapította üzletét. **Keppich Zsigmond** az ötven év alatt nem gyűjtött magának nagy vagyont, de megszerelte magának a város kereskedőtársadalmának osztatlan szeretetét és nagyrabecsülését. A másik jubiláns vállalat a **Meist és Adler-cég** amely huszonöt esztendőn keresztül megállta a helyét a gazdasági idők viszontagságaiban. Az elnök a maga és a kamara nevében üdvözölte a két vállalatot, amelyek multja talán megerősítheti a hitet a viszonyok mielőbbi megjavulásában.

Ezután a titkári jelentésekre került a sor. **Pacuraru Brutus** főtitkár bejelentette, hogy a Kamarák Szövetsége kikérte a kamara véleményét a régi királyságbeli és az erdélyi törvénykezés egységesítésére vonatkozólag. A Kamara válaszában kijelentette, hogy bár minden érdek az egységes törvények mellett szól, de az ókirályságbeli törvényeknek Erdélyre „en bloc” való alkalmazása a legnagyobb jogbizonytalanságot eredményezné. A törvények egységesítésének egyszersmind haladást is kell jelentenie a törvénykezés terén. Eppen ezért az egységesítést fokozatosan kell megvalósítani és az elavult törvényeket szükséges ujjakkal helyettesíteni.

Másik fontos bejelentés a végzett munka biztosításáról szóló törvény bejelentése volt. A törvény az iparosságra nézve valóságos megváltást jelent, mert biztosítja munkájának eredményét. A törvény intézkedései azokra a kisiparosokra vonatkoznak, akik 40 munkásnál, illetve 50 lóerőnél kisebb géppel dolgoznak. **Reismann Jenő** gyáros kérdést intézett a kamarához arravatkozólag, hogy vajon 40 munkásnál kevesebb munkaerővel, de 50 lóerőnél többel dolgozó üzemekre is vonatkozik-e a törvény? **Zima Tibor** felszólalásában kimutatta, hogy a törvény vonatkozó szakasza teljesen tisztán intézkedik ebben a kérdésben.

Le kell szállítani

az indokolatlanul magas vámokat

A Kamarák Szövetsége leküldte a bankkereskedelem szabályozásáról szóló törvénytervezetet a kamarához véleményezés végett. A Kamara válaszában hangoztatja, hogy a törvénytervezet nem időszerű, mert mint más ál-

Az aradi részvénytársaságok és ingatlanulajdonosok október végéig kötelesek adóikat befizetni

A pénzügyigazgatóság felhívása

Az aradi pénzügyigazgatóságon — mint az *Aradi Közlöny* jelentette — hivatali vizsgálatot tartott **Nae Petrescu** és **Becheriu** pénzügyi vezérfelügyelő, akik mindent a legnagyobb rendben találtak. Tekintettel azonban arra, hogy az adóbefizetések, különösen az utolsó évnegyvedben, nem történtek meg oly mértékben, mint azt a törvény is előírja, a pénzügyigazgatóság felhívja a részvénytársaságokat, valamint az aradi nagy ingatlanok tulajdonosait, hogy hátralékos adóikat minden körülmények között fizessék be október hó 31-ikéig.

A részvénytársaságok befizetése különben már ma megkezdődött, így egy nagyobb ipari vállalat közel egy millió lejt fizetett be, míg egy gyárvállalat globális adó címén 300 ezer lejt küldött be a főpénztárhoz.

lalomok példája mutatja, a legjobban megalkotott törvények sem tudják megakadályozni a pénzpiac bizalmi válságát. A főtitkári jelentés ezután arról számolt be, hogy a Kamara kérte a Kamarák Szövetségét, hogy egyes behozatali cikkek indokolatlanul magas vámjának leszállítása érdekében indítson mozgalmat. **Reismann Jenő** bejelentette, hogy a mozgalommal nem érthet egyet, mert a belföldi iparágak védelme ezrek létkérdése. **Pacuraru** főtitkár felvilágosította a felszólalót, hogy az akció csak egyes cikkekre szól, mint például a gyarmatárúk. **Kerpel Izsó** kereskedő szintén az indokolatlanul magas importvámok sérelmes voltát hangoztatta.

A jelentés ezután arról az akcióról számolt be, amelyet a Kamara a végső létharcát vívó kiskereskedők és kisiparosok adójának leszállítására indított. Állami érdek, a társadalom gerincét alkotó kisemberek osztályának a megmentése és ezért az államnak méltányosabb adókat kell kivetnie az egyre csökkenő jövedelmű kiskereskedőkre és kisiparosokra. **Engel Gyula** a kiskereskedők és **Glück József** a kisiparosok nevében üdvözölte a Kamarát a jogos akció alkalmával.

Reinhart Gyula

a szigorú adóvéghajtás ellen

Holländer Emil felszólalásában annak a nézetének adott kifejezést, hogy nem egyes kategóriák mentesítése érdekében kell a Kamarának mozgalmat indítani, hanem fel kell világosítani a kormányt arról, hogy a jelenlegi költségvetést az ország nem bírja el. **Reinhart Gyula** bejelentette, hogy a mai napon megjelentek az adóvéghajtók a Demeter-uccában és a szakadó esőben stráfkocsikra rakták az iparosok szerszámaikat. A Kamara in-

Az aradi alsótemető véres drámája

Szabó Gyula egy novemberi estén agyonlőtte feleségét — A férj sérülése nem volt halálos, s amidőn felépült, letartóztatták — Az aradi törvényszék a büntetést kitöltöttnek vette

Halálos dráma játszódott le az elmúlt év november havában az aradi alsótemetőben. A késő esti órákban a temetői alkalmazottak revolverdörrenésre lettek figyelmesek. Kutatni kezdtek a hang irányában s *borzadva fedezték fel, hogy az egyik melléktúr sirtá mellett egy fiatal asszony fekszik vérbefagyva, míg mellette egy fiatalabbnak látszó férfi vergődik kínosan.* Rövid vizsgálat után megállapították, hogy a fiatal nő már meghalt, a férfit a mentők a kórházba szállították be. A helyszínen egy revolvert találtak, amelyből két golyó hiányzott, nyilvánvalóan a férfi előbb agyonlőtte a nőt, majd önmaga ellen fordította a revolvert.

A kórházban a rendőrség kihallgatta a dráma életben maradt szereplőjét s megállapították, hogy Szabó Gyulának hívják, a Kötszövőgyár alkalmazottja s a halálos áldozat Szabó Gyula felesége volt. Az orvosi kezelés megmentette az életnek Szabó Gyulát, aki ellen az ügyészség eljárást indított szándékos emberölés büntetése miatt. Amint a fiatalabbnak a kórház gyógyultán elbocsájtotta, az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte és három hónapot töltött vizsgálati fogságban.

A véres családi drámában a törvényszék már tartott főtárgyalást, amelyen a védő, **Kálló György** ügyvéd újabb tanúk kihallgatását kérte, annak bizonyítására, hogy Szabó Gyula anyósa, *ösv. Makóné állandóan ingerelte feleségét férje ellen* s ennek tudható be, hogy a fiatalok elhatározták, hogy közös akarattal meg-

tervencióját kérte. **Pacuraru** főtitkár bejelentette, hogy a Kamara mint mindig, most is megtesz mindent az adósérelmek orvoslására.

A vásári helypénzek leszállításának problémája után a főtitkár bejelentette, hogy a cégjegyzések határidejét november 7-ig meghosszabbították. Ez a végső határideje a cégjegyzéseknek. **Rácz Sándor dr.** vázolta azt az óriási munkát, amit a Kamarának a cégjegyzések okoztak, elismerőleg nyilatkozott a racionális, példaszerű munkáért, amiért elismerését fejezte ki a Kamara vezetőségének. **Holländer Emil** a tűzifailletek ügyében intézett kérdéseket, a Kamara intervencióját kérve, majd a tárgysorozat egyik legérdekesebb pontjához, a mintavásár kérdéséhez jutottak el.

Megrendezik a mintavásárt

A város legutóbbi interimár-bizottsági ülésén felvetették a gondolatot, hogy nem lehetne-e az 1925. évihez hasonlóan egy mintavásárt rendezni. A város az ügyet áttette a Kamarához, amely a kérdést most választmánya elé terjesztette. A főtitkári beszámoló rámutat arra, hogy a helyzet 1925. óta lényegesen megváltozott és ma egy rendezendő mintavásár sikere már erősen kétséges. Mindamellett a Kamara nem akar sem pro, sem contra az ügyben befolyást gyakorolni és abban a döntést a választmányra bizza. **Reinhart Gyula** rámutat arra, hogy a mintavásár kérdése nehéz probléma, a helyzetet azonban nem látja olyan kétségbeejtőnek, hogy a mintavásár kérdését meg ne lehetne tárgyalni és azt esetleg, állami és városi segítséggel meg ne lehetne valósítani. **Domán Sándor** kamarai alelnök felszólalásában a súlyos gazdasági helyzetet vázolja, ennek ellenére azonban a mintavásár tervét nem tartja lehetetlenségnek. Javasolja, hogy küldjön ki a Kamara egy bizottságot, amely ezt a kérdést a lehető legalaposabban megtárgyalja. **Mateescu István** villanygyári igazgató, alelnök szintén a bizottság kiküldése mellett foglalt állást, **Zima Tibor** pedig szintén hasonló értelemben szólalt fel. A gyűlés ennek megfelelően úgy döntött, hogy a Kamara egy bizottságot választ a mintavásár kérdésének megtárgyalására. Ezután a pénzügyi bizottság tagjainak **Faragó Rezső** bankigazgatót, **Tatu Jánost** és **Karácsonyi Constantint** megválasztották, majd több kisebb adminisztratív ügy után a választmányi ülés véget ért.

a törvényszék előtt

válnak az élettől.

A mai napon megtartott folytatódó főtárgyaláson az egyik tanu igazolta, hogy az anyós a férjet felesége ellen, majd leányát a férj ellen ingerelte. Tisztázást nyert az is, hogy Szabó Gyula milyen módon jutott a revolverhez. **Gitta** főügyész súlyos büntetést kért a vádlottra, míg **Kálló György** ügyvéd az enyhítő körülmények figyelembevételével csupán a legenyhébb büntetést kérte. A törvényszék dr. **Mager-Nicula**-tanácsa hosszas tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amely szerint Szabó Gyulát *bűnösnek mondotta ki* s ezért három hónap és 13 napi börtönbüntetésre ítélte. A büntetést az elszenvedett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a bíróság s így megszüntette a további eljárást a dráma főhőse ellen.

Laval Németország felé orientálódik

Franciaországnak ki kell használni a kínálkozó helyzetet.

Londonból jelentik: A Times szerint **Laval** összekötötést keres Németországgal, különösen azért, mert most már köztudomású Amerika elzárkózó álláspontja, tehát Franciaországnak magának kell kihasználnia a kínálkozó helyzetet. A békeszerződések megváltoztatásának ismételt felelevenítése nem változtatta meg az általános irányt.

Aranyrudak utja repülőgépen Párisból Bucurestibe

Repülőgépeken szállítják az aranyrudakat Párisból Bucurestibe és Sztabulba — Biztosabb a levegőben, mint a földön

Az arany ma kétségtelenül a világ érdeklődésének középpontjába került. Szinte naponta jelennek meg a világsajtóban olyan cikkek, amelyek az egyes jegybankok, de főleg a francia Nemzeti Bank trezorjainak leírását közlik. Mert az arany mellett ma a francia Nemzeti Bank áll az érdeklődés középpontjában, az az intézmény, amelynek címére naponta érkeznek az aranyszállítmányok, amelynek földalatti trezorjaiban főlhalmozódik az arany.

Érdekes azonban megemlíteni, hogy nemcsak Franciaország felé gurul az arany, de a Banque de France pincéiből is kiszivárog valami kevés Kelet felé. Sztabulban, Konstantinápolyban és a Kelet nagyvárosaiban szintén teaurálni igyekeznek az aranyat. Ezt a legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a Cidna, Nemzetközi Légiforgalmi R.-T. gépei az elmúlt hetekben rendkívül nagymennyiségű aranyat szállítottak Románia felett Kelet felé. Három hét óta a repülőgépek naponta átlag száz kilogramm súlyú aranyat szállítanak Románián keresztül a keleti nagyvárosokba és nem egyszer Bucurestibe, ahol szintén fellendült az aranyforgalom.

Az arany központja ma Páris, ahonnan Strassburgig vonaton viszik a drága és féltett árut. A párisi tehervonat minden este 23 órakor indul és másnap reggel 6 órakor érkezik meg Strassburgba, ahol átrakják a Cidna gépeibe és néhány perc múlva a hatalmas léghajók már startolnak is, hogy Nürnberg, Prága, Bécs, Budapest, Belgrád, Bucuresti érintésével Sztabulban vagy Konstantinápolyban ereszkedjenek le. Az aranyat leginkább rud alakjában csomagolják be kis vasládákba és rendeltetésüknek helyéig zavartalanul pihennek az acélmadár gyomrában. A szállítási költség ötszáz kilométerenként félezrelék. Tudni kell ugyanis, hogy a feladó, ami-

kor a Cidnát megbizva az arany szállításával, egyúttal biztosítja is a küldeményt. A tarifa nagyon csekély és főként csak akkor derül ki alacsony volta, ha tudjuk, hogy a félezrelékes költségben bennfoglaltatik már a biztosítást illeték is. Hogy az importőrök miért kedvelik a drága árunak repülőgépen való szállítását, annak az a magyarázata, hogy emberi számítás szerint a repülőgép ma már sokkal biztonságban közlekedik, mint a vonat, vagy más földön járó közlekedési alkalmatosság, így tehát a szállított áru is nagyobb biztonságban van. Elsősorban a repülőgépnek nincsenek fizikai akadályai, másodsorban avatatlan kéz nehezebben férközhetik a rakományhoz.

Az aradi ügyészség megállapította, hogy az Aradi Hitelbank bukását az igazgatók bűnös könnyelműsége idézte elő

Lesújtó a könyvszakértő jelentése az ügymenetre vonatkozólag — A csődtömeggondnok mai kihallgatása megerősítette a vádakát — Az első bűnvádi feljelentés — Az ügyészség vádindítványt tesz a csődügyben —

Élénk emlékezetben van még az Aradi Hitelbank csődkérése, melyet Zimmermann Lambert vezérigazgató nyújtott be az aradi törvényszék csődbíróságához. A bank több mint két millió lej betétet kezel a bukás híre elterjedt, a kisbetétek tulajdonosai közül többen megjelentek a bank helyisége előtt, ahol tragikus jelenetek között vették tudomásul, hogy összekuporgatott pénzüik elveszett.

A csődkérelomban hivatkozás történt arra, hogy a bank anyagi romlását Gombossy igazgató idézte elő, aki nemcsak, hogy könnyelmű vállalatokba vitte bele a bankot, hanem

Aradi vasúti tisztviselő szerelmi ügyének különös epilógusa

Amikor a feljelentő téved a személyben.

Különös per került ma az aradi törvényszék elé. A feljelentést Miscoi István vasúti alkalmazott adta be kiskoru leánya nevében Vazuleanu János CFR. tisztviselő ellen, aki jelenleg Piskin teljesít szolgálatot. Miscoi azzal vádolta meg a tisztviselőt, hogy leánya ellen erőszakot követett el.

A bűnyegyet mára tüzte ki a törvényszék Orezeanu-tanácsa, azonban az érdemi tárgyalás előtt Miscoi István jogi képviselője bejelentette, hogy a feljelentést visszavonja, mivel a leány szerint tévedés van a személyben s így a feljelentést Vazuleanu ellen aseptalanul adták be. A bejelentést a törvényszék tudomásul vette s megszüntette az eljárást a vasúti tisztviselő ellen.

Erdekes feltételekkel engedélyezték a betiltott »Lupta« újbóli megjelenését

Újból elkobozták az Ordinea-t

Bucurestiből jelentik: Több napos betiltás után ma ismét megjelent a Lupta. A lap közvetlenül a címfejt alatt, transzparensben, címbetűkből szedve a következő szöveget közli:

„A »Lupta« újból megjelenik és ugyanakkor a következő erkölcsi kötelezettséget vállalja: 1. Semmiféle formában nem foglalkozik az uralkodó személyével és nem közöl felhatalmazás nélkül semmiféle információt a királyi házzal kapcsolatban. 2. Semmiféle formában nem fog polemizálni a kormánynak a bankokkal, valamint a pénzüccal kapcsolatos intézkedéseivel.“

A kormány néhány nappal ezelőtt betiltotta az Ordinea című lap megjelenését is. Az Universul nyomdája előtt, ahol az Ordinea-t előállítják, incidens támadt. Délután két órakor ugyanis rendőrsztag jelent meg a nyomda előtt, mivel arról szereztek információt, hogy az Ordinea-t ki akarják nyomni. A lap személyzetének tényleg sikerült is valami uton módon több példányt kicsempészni. A lap Ordinea címmel, röpirat formájában jelent meg két oldalon és az Argetoianut támadó cikkeken kívül mást nem tartalmazott. Az uccára kikerült lapszámokat elkobozták, nemcsak a rikkancsoktól, hanem az olvasóktól is.

Ujabb bankbukás Bucurestiben

A Román-Svájci Betéti Bank kényszeregyezsége

Bucurestiből jelentik: A Marmorosch, Blank & Co. betéteseinek ideiglenes bizottsága meghívót bocsátott ki, amelyben október 30-án délután hat órára Bucurestiben a Bulev. Carol 45. szám alatt lévő Bercovici ügyvéd irodájában jelenjenek meg abból a célból, hogy határozzanak afölött, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a bank kényszeregyezségi kérelmével kapcsolatban.

Ma egyóbként kényszeregyezségi kérelmet nyújtott be az ilfovi törvényszéken a Banca Elvetiana de Depozite din Romania (Román-Svájci Betéti Bank.) A kényszeregyezségi kérelomban a bank ezt a lépését a súlyos gazdasági viszonyokkal, valamint azzal okolja, hogy az utóbbi időben a betétesek közül egyre töb-

ben és egyre gyakrabban vették ki betéteiket és a banknak főleg a Marmorosch, Blank & Co. kényszeregyezsége után kellett nagyobb összegeket kifizetni. 1929-ben még 145 millió lej betéte volt a banknak, ami most 9 millióra csökkent. A Banca Elvetiana de Depozite din Romania száz százalékot ajánl fel hitelezőinek és betéteseinek, amelyet három év alatt a következő módon kíván kifizetni: 20 százalékot az első, 30 százalékot a második és ötven százalékot a harmadik évben. A bank garanciája 95 millió lej, míg passzívája 40 millió százezer lej, amelyből 16 millió folyószámla letét, 1 millió hatszázezer lej fix terminus betét, 8 millió ötszázezer lej betét, 12 millió visszleszámitolási hitel, kétmillió lej külföldi hitel.

rendkívül nagy személyi hiteket vett igénybe, amelyeket folyószámlára könyveltetett el. A csődbíróság utasítására Kenedi Ervin könyvszakértő vizsgálta felül a bank könyveit, amelynek eredménye feltűnően érdekes adatokat állapított meg a bank ügymenetelére vonatkozólag. Megállapítást nyert a vizsgálat alkalmával, hogy az intézet könyveit évekre visszamenőleg nem vezették rendesen, ezzel szemben az igazgatók hatalmas összegeket vettek ki a betölt betétekből.

A könyvszakértő jelentésével egyidejűleg beérkezett az első bűnvádi feljelentés Gombossy igazgató ellen, akit bűnös mulasztással és sikkasztással vádolt meg a feljelentő. Ezen az alapon megindult a bűnvádi eljárás a bank vezetősége ellen s ebben az ügyben ma tartotta az első kihallgatást Tiplea dr. vizsgálóbíró. Lőcs Rezső dr. ügyvédet, a bank csődtömeggondnokát hallgatta ki a vizsgálóbíró, aki valomásában előadta, hogy eddigi vizsgálatai során ugyanazokra a megállapításokra jutott, mint Kenedi könyvszakértő s a bank bukását kétségkívül az igazgatók bűnös hanyagsága, az üzleti könyvvitel hiánya s a hatalmas igazgatói kivételek idézték elő. Az ügy iratai vádindítvány megtétele céljából néhány nap múlva kerülnek át az aradi ügyészségre.

Letiltotta a belügyminiszter Arad megye és Aradváros autóvásárlásait

Feltűnést keltő rendelet érkezett a közelmult napokban az arad megyei prefekturára. A belügyminiszterium közigazgatási osztálya ugyanis 8141. szám alatt körrendeletet küldött szét az ország valamennyi megyei vezetőségéhez, amelyben — tekintettel az új költségvetés összeállításának szempontjaira, valamint az ország közigazgatásának anyagi helyzetére — elrendeli, hogy a rendelet kézhezvételétől számítva sem megye, sem pedig a megye területén fekvő városok vezetőségei ne vásároljanak több autót, hanem igyekezzenek a meglévőket használni ki gazdaságosan.

A fogak közötti hézagok

A melyek rossz illatú ételmaradékok lerakódási helyei, az egyenesen e célra szerkesztett, fogaok közötti Chlorodont-fogkefével tisztíthatók a legjobban és Chlorodont-fogpéppel. A Chlorodont-fogpép használata még azáltal is különösen kellemes, hogy nem habzik szappan módjára, hanem pompás borsmenta aromájú által frissítőleg és üdítőleg hat. Chlorodont-fogpép, egy tubus 32. — Lei és 30. — Lei. Chlorodont-fogkefe 42. — Lei, gyermekek számára 30. — Lei. Chlorodont-szájvíz, üvege 98. — Lei és 48. — Lei. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Braşov, Ciocraş 2.

Súlyos ítélet egy erdélyi magyar lap szerkesztőjének perében

Végső fokon a Semmitőszék dönt az ügyben

Marosvásárhelyről jelentik: Érdekes ügyben hozott ítéletet ma a marosvásárhelyi Tábla. Két évvel ezelőtt, amikor Bethlen István gróf, akkori magyar miniszterelnök beszédet tartott Budapesten az Ismeretlen Katona emlékműve előtt, a Maros című marosvásárhelyi lap a beszéd egy részét lekötözte. Az ügyész irreferendizmust látott a cikkben és ezért felelősségre vonta a lap felelős szerkesztőjét, Se-

bestyén Lászlót. A törvényszéki tárgyaláson Sebestyén Lászlót felmentették, azonban az ítélet ellen az ügyész felebbezést jelentett be. Az ügyet ma tárgyalta a Tábla, amely Sebestyén Lászlót hat hónapi elzárásra, tízezer lej pénzbüntetésre, valamint politikai jogainak három évre való felfüggesztésére ítélte. Sebestyén az ítélet ellen felebbezést nyújtott be a Semmitőszékhez.

Az aradi törvényszék egy hónapi fogházra ítélte Miss Bánátot lopás miatt

Ut az ünnepléstől és fénytől az aradi fogházig — Több feljelentés is van az egykor ünnepezt szépség ellen — Letörtén, rongyosan, megcsunyulva állott ma bírái előtt a temesvári urileány

A szüronyos fogházor előtt állott letörtén, csapzottan és szomorúan. Ugy nézett ki, mint egy ázott veréb, aki dideregve nézi a sűrűn szemelő őszi esőt. A törvényszéki bíró kérdésére monoton hangon mondja el apró kis tragédiáját, amely hirtelen lendült a magasba, hogy azután rákerüljön a lejtőre, ahol már megállás ugylátszik, valóban nincs. Mikor utoljára láttam Temesváron Lantos Irmát, akkor választották meg Miss Bánátnak. Felvirágozott autó, bankett a Ferdinánd nagytermében, elegáns ruhák, ünneplés, egyszóval minden, ami elengedhetetlen feltételei egy Miss választásnak.

Lantos Irmát, mint a Bánát missét körülrajongták az udvarlók, akik ezernyi bókot suttoztak a fülebe, amelynek Lantos Irma nem tudott ellenállani. Elszédült. Elkábult az ünnepléstől. Pedig urileány volt, jó családból származó, érettségizett, aki előtt nyitva állott a tisztességes élet. Azonban régi ösöktől öröklött hajlamok erősebbek voltak a kultúra által ráoktrojtált korlátoknál s Miss Bánát — elbukott. Szeretője lett egy fiatalembernek s a viszonyuk gyümölcse is mutatkozott s ekkor a szülők kitagadták. A csábító pedig, régi recipe szerint akkor hagyta ott a ragyogó szép leányasszonyt, amikor annak legjobban szüksége lett volna a támogatásra. Kórház, lelencház, majd futó kalandok a pénzért. Gyárvárosi kabaré, ahol a tulajdonos dühös, ha Miss Bánát nem kellőleg foglalkozik a vendéggel.

Mikor már innen is kikopott husz évével és minden romlottságával, egyik randevuján meglopja a lovagot s átszökik Aradra. Itt butorozott szobát keres és talál is Rosenzweig-

Minden németnek össze kell fogni a gazdasági hajok ellen

Hindenburg elnök felhívása.

Berlinből jelentik: A gazdasági tanács megnyitó ülését Hindenburg nyitotta meg. Minden igaz németet felszólított az elnök, hogy támogassa a kormányt abban a munkájában, amely a nyomort és a gazdasági bajokat akarja megszüntetni. Minden németet aggodalommal tölt el a birodalom és a világgazdaság súlyos válsága, amely szükségessé teszi, hogy szokatlan eszközökkel dolgozzon a kormány.

A Marmorosch-bank aradi fiókjának egyik igazgatóját delegálták a váradi fiók vezetésére

László Dezső igazgató új megbízatása.

A Marmorosch, Blank & Co.-nál beállott változások következtében a nagyváradi fiók éléről Paximade igazgatót Bucurestibe helyezték. A nagyváradi ügyek intézésével László Dezső aradi fiókigazgatót bízták meg. László igazgató már el is utazott Aradról, hogy átvegye ottani hivatalát. Az aradi fiók vezetőségétől nyert információk szerint László Dezső nagyváradi tartózkodása csak ideiglenes jellegű és Paximade igazgató visszatérte után újból elfoglalja aradi hivatalát.

nénál, akit szintén meglop. Elvisz fehérneműt, kabátot, amit 200 lejért értékesít, apró tárgyakat, amelyeket azonban megtalálnak nála a detektívek. Közben megérkezik a temesvári rendőrség átirata, a meglopott lovag bűnvádi feljelentést tett Lantos Irma ellen.

Az aradi lopásáért ma állott bírái előtt. Csupaszb lábszárakkal, rongyos cipőkkel, kopott ruhában. A régi fénynek és szépségnek nyoma sincs rajta. Mint egy szurtos, piszkos kis cseléd s nem mint egy orvos leánya, akinek otthon mindene megvolt s aki kívülről tudta a latin klasszikusokat.

Sirva védekezik nyomoruságával svézia kis teste összerázkódott a zokogástól. A bíróság egy hónapi fogházra ítélte az enyhítő körülmények figyelembevételével.

A moralisták pedig gondolkodhatnak a Miss-választások erkölcsnemesítő hatásairól.

Uj elmekórház nyílik Aradon

Állandó ápolásra veszik fel a betegeket az új aradi egészségügyi intézményben. — Meghadja a hétmillió lejt a városi egészségügyi intézmények új költségvetése. — Nő a sarlach-járvány Aradon.

Aradváros egészségügyi bizottsága ma délután 6 órakor dr. Cucu Vazul városi főorvos elnöklete alatt ülést tartott, amelyen több aktuális ügyet tárgyaltak meg. A tárgysorozat első pontjaként az egészségügyi bizottság szeptember havi jelentése szerepelt, melyből kitűnik, hogy szeptember hónapban összesen 126-an haltak meg Aradon, míg ezzel szemben a születések száma 107 volt, továbbá, hogy Aradon a sarlach-járvány növekvőben van. A bizottság a jelentést tudomásul vette. Ezután a városi egészségügyi szervek és a kórházak 1932. évi költségvetésének tárgyalása következett. Ezt a költségvetést a bizottság 7 millió 200 ezer lejtben fogadta el.

A város egészségügyi bizottsága megadta engedélyét dr. Singer József aradi orvosnak a Vágóhid-uccában felállítandó 25 ágyas elmekórház felállítására. Singer dr. új egészségügyi intézményében tevékeny részt vesz dr. Bodea, az ismert aradi elmeorvos is, aki a megyei kórház elmeosztályának vezetője. Az új aradi egészségügyi intézményt alapítól azoknak az elmebetegeknek számára rendezik be, akiket családjuk megbízható kezelésre állandó jelleggel kívánnak elhelyezni.

Az egészségügyi-bizottság ezután négy aradi korcsmatulajdonos beadványát tárgyalta. Mint ismeretes, a városi főorvosi hivatal az elmúlt napokban több aradi korcsmat bezárt. A bezárt korcsmatok közül kettő Bucurestiből ideiglenes miniszteri engedélyt kapott korcsmatik megnyitására, addig, amíg ügyük végleges elintézését nyer.

A bizottság maj ülésén foglalkozott a korcsmatok újabb beadványával és úgy döntött, hogy a főorvosi hivatal erre vonatkozó előbbi rendeletét nem változtatja meg. Az érdekeltet további lépéseket tettek az irányban, hogy a kezükben levő engedélyek alapján korcsmatikat megnyithassák.

Még 2 nap M
é g olcsó D E maradékok g
2 DERBY 2
n olcsó B Y maradékok n
a Még 2 nap a
p

FILM KÖZLÖNY

Tabu

Sajtóbemutató a Central-mozgóban.

A Csendes-óceán egyik kis szigetén játszódik le ez a mesészerű, végtelenül megkapó, varázslatos hatású film, a Tabu. Boldog elszigeteltségben, paradicsomi állapotok között élnek Bora-Bora bennszülött lakói az „Álmok szigetén”, amelyre még fehér ember nem tette lábát... Úde, romantikus fiatalok üzi ártatlan mulatságait a csodálatos sziget berkeiben és két tiszta lélek között őszinte szerelmük keletkezik. Mahati, a legügyesebb gyöngyháslász és a kis Reri, a sziget legtisztább, legértékesebb gyöngye egymásra talál... És ekkor lép közbe a legnagyobb hatalom, a félelmetes Tabu, melynek szorítása alól hiába menekülnek, végzetük möléri őket. A Tabu, a bennszülöttek törvénye épp oly szent és sértetetlen, mint a civilizált világ törvényei s annak, aki kívül helyezi magát rajta, el kell vesznie. Ez a dióhéjba foglalt története a Tabunak. Nem költött történet, hanem egy primitív, boldog ósállapotok között élő nép balladája, az „elveszett paradicsom” tragédiája.

A Tabu eredeti felvételeit kell elsősorban kiemelni. A mesésziget zuhogó vizesével, zajló élete, ünnepi szertartásai, a gyöngyháslászok harca a tengerfenék veszedelmeivel, s mindezek fölött ott lebeg a nagy Tabu, a sötét babona árnyéka... A cselekmény izgalmasan, érdekesen pereg és mesteri beállítású, eredeti jelenetek teszik változatossá. A bennszülöttek ünnepi tánca rendkívül hatásos és a stílusos zenekísérett, az édesbús maláj dalok s különösen a szerelmi motívum végigvonulása kitűnően fokozza a hatást. A szereplők bennszülöttek, de hivatásos, elsőrendű színészeket megszégyenítő őstehetséggel alakítják szerepüket. A bátor, nyíltszívű, férfias Mahati, a mi szépségfogalmaink szerint is elragadó, fiatal, ragyogó szemű Reri és a karakterisztikus, impozáns öreg Hitu, a Tabu megszemélyesítője, mind kiváló ábrázolóképesseggel rendelkeznek. A film F. W. Murnau, a nemrég elhunyt mesterrendező utolsó remekműve s egyben életének legnagyobb alkotása...

Betörték az aradi orthodox zsidó templomba

A tettesek kifosztották a perselyt.

Mint ismeretes, az aradi orthodox izraelita templomban mintegy félévvel ezelőtt betörést követtek el. Az orthodox hitközség előljárósága ma feljelentést tett a rendőrségen, amely szerint az elmúlt éjszaka a templomot ismét kifosztották és az ott elhelyezett perselyből mintegy 3000 lejt vittek el.

A nyomozás a templomrablás ügyében megindult. Annyit már sikerült megállapítani, hogy a tettesek a templomban elrejtöztek és amikor az kiürült, felnyitották a bejártnál elhelyezett perselyt, abból háromezer lejt kivettek és azután az ablakon át eltávoztak. Hír szerint a hatóságok már nyomon vannak és sikerül a betörőket kézrekeríteni.

CENTRAL TABU

CENTRAL TABU

A Csendes-Oceán Bora-Bora szigetének legszebb leánya Reri és az ifjú Matahi szeretik egymást. Rerit az isteneknek ajánlják és „Tabuvá“ avatják. Egy szigetre akarják vinni, de Matahi megszökteti.

Matahira halál vár. Egy szigetre menekülnek, de Tabu sujtó keze eléri őket.

CENTRAL TABU

CENTRAL TABU

Aradi földbirtokos egymillió lej erejéig perli

Az átvett szivességi váltók — A egy közjegyző örökösait a budapesti Kuria előtt dussgazdag közjegyző kitagadott fia, aki hitelezőivel egyezkedik — Az elköltött örökség

Érdekes hagyatéki pert tárgyal a napokban a budapesti Kuria, melynek felperese gertenyesi Steiner Iván, néhai gertenyesi Steiner Ferenc aradi földbirtokos legkisebb fia. Néhai gertenyesi Steiner Ferencet nagyon sokan ismerték Arad társadalmi köreiből. Fia, Steiner Iván, aki már évek óta Budapesten él most egy igen érdekes pereskedési ügybe keveredett bele, melyről részletes értesítés ma érkezett Aradra.

Az ügy előzményei még a háború előtti időkbe nyúlnak vissza. Rupp Zsigmond egykori budapesti közjegyző fia: dr. Rupp Géza ügyvéd ismert volt Budapesten költséges szenvélyeiről, melyek nagy gondot okoztak az apjának. Több ízben kénytelen volt a közjegyző fia tartozásait kiegyenlíteni s így lassanként 200.000 koronát fizetett rá fia passzióira, mely összeg békeidőben hatalmas vagyonnak felelt meg. Dr. Rupp Géza nyilatkozatot adott írásban apjának, mely szerint ez összeg fejében lemondott minden örökségről és egy szép napon kivándorolt Amerikába. De csakhamar visszatért és folytatta költekezéseit. Kölcsönöket vett fel, váltókat írt alá. Dr. Rupp Géza két előkelő barátja: gróf Pejacevich Albin és Oeti Aladár földbirtokosok szivességi váltók alapján nagy összegeket fizettek ki helyette s ez a tartozás kamatokkal együtt meghaladta a 100.000 koronát. A hitelezők abban reménykedtek, hogy ha az öreg közjegyző meghal, az örökségből Rupp Géza majd kielégíti őket.

Azonban Rupp Zsigmond halála után kiderült, hogy a közjegyző Géza fiát kitagadta. Rupp jogi képviselője erre érintkezésbe lépett az örökösökkel, hogy a hitelezőit elégtessék ki legelőször. Az örökösök hajlandóknak mutatkoztak arra, hogyha 180.000 korona erejéig ki tud egyezni hitelezőivel, kifizetik azokat, ezzel szemben Rupp Géza lemond egyszer és mindenkorra örökösödési igényeiről.

Rupp Géza közben meghalt s a hitelezők most már az örökösöket perelik. Pejacevich

gróf és Oeti Aladár követelésüket gertenyesi Steiner Ivánra engedményezték, aki beperelte az örökösöket 38.000 pengő megfizetése erejéig. A budapesti királyi törvényszék elutasította a keresetet. Gertenyesi Steiner Iván ügyvédje utján megfelelőbbé az ítéletet s így került az ügy a budapesti ítélőtábla tanácsa elé, mely helybenhagyta a törvényszék döntését. A tábla ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be a Kuriahoz, amely a napokban dönt a nem mindennapi érdekességű perben.

Vérfürdőt rendeztek a parasztok

Verekedés közben agyonlőttek három cigányt — A gyilkosok statáriális bíróság elé kerülnek

Ismét halálos ítéletre készülnek Magyarországon

Nagykanizsáról jelentik: A Nagykanizsa melletti Bánokszentgyörgy községben borzalmas vérfürdő játszódott le. A sárfalvi cigányok összeverekedtek a falu parasztságával és a verkedés annyira elfajult, hogy a parasztok fegyvereikért futottak. A cigányok ekkor a bánokszentgyörgyi atyafiakhoz menekültek, a parasztok idáig üldözték őket és a tömeg közé lőttek. *Borzalmas pánik keletkezett,* a cigányok között füstölő golyók előtt mindenki védett területre akart menekülni, de két szerencsétlen teremtést, *Kolompár Erzsit és Vilmát,* valamint *egy három éves gyermeket eltaláltak a parasztok golyói és mindhárman kiszenvették,* ezeken kívül is azonban több könnyebb sebesülés történt. A csendőrség megkezdte a nyomozást és a parasztok összefogdosását. A

Fellángolt a harc Cyprus szigetén

Deportálnak négy görög politikust.

Londonból jelentik: Ciprusból érkező tudósítások arról számolnak be, hogy a szigeten újabb zavargások keletkeztek. A zendülők feltörték és kiraboltak egy állami sóraktárt, a telefonvonalakat mindenütt elvágták és egy katonai raktárt felgyújtottak, amely teljesen leégett. A zendülők későbbben felgyújtották a híres salahisi erdőt is, amely még mindig ég. A rendőrség letartóztatott négy nacionalista görög politikust, akiket minden valószínűség szerint deportálni fognak. Egyiptomból egyébként páncélautó-különítmény indult Ciprus szigetére.

egy cigánytáborban

gyilkos parasztok statáriális bíróság elé kerülnek és a nagykanizsai törvényszék elnöke már meg is tette a szükséges intézkedéseket a parasztok előállítására esetén a *rögtönítélő bíróság gyors összeállítására.*

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: Premier, TABU (Tiltott szerelem.) F. W. Murnau a néhány hónappal ezelőtt tragikusan elhunyt filmrendező legszebb, legnagyobb műve. A film a legtisztább művészet, hozzá hasonló még nem produkáltak. PARAMOUNT világitlm.

SELECT MOZGÓ: A NEVETŐ FÓHADNAGY. Világláger Lubitsch Ernő rendezésében. Strauss Oszkár „Varázskeringő”-jének nyomán, Főszerepekben: Maurice Chevallier és az igazán bájos Claudette Colbert.

H I R E K

Öt font, a haza megmentésére...

Az alábbi kis eset röviddel ezelőtt történt Londonban, amikor az angol valuta történelmi eseményszámába menő nehézségekkel küzdött és amikor az angol pénzügyi piac oly kritikus időket élt, mint talán még soha. Egy napon az angol Nemzeti Bank levelet kapott egy szegény londoni asszonytól és amikor a bank igazgatósága a borítékot felbontotta, abból a pár soros levelel kívül öt font hullott ki.

Az öreg anyóka, aki London egyik külvárosában évtizedek óta cipőtisztítással tartja fenn magát, pénzküldeményéhez az alábbi sorokat írta:

— Ugy érzem, hogy most, amikor az angol hazánk függetlensége veszélyben forog, mindannyiunknak hazafias kötelessége valamilyen áldozattal az ország segítségére sietni. Megspórolt pénzem felét, öt fontot ezután küldöm a Nemzeti Bankhoz, azzal a gondolattal, hogy ezzel az öt fonttal csökkentsem hazám súlyos terheit.

Eddig szolgált a levél. A londoni lapok melegen emlékeznek meg az egyszerű külvárosi öregasszony példás honszeretéről. Az angol Nemzeti Bank igazgatói az öt fontot a bevételrovatba vezetve, hálás köszönetet mondtak a nemeslelkű és hazafias szegény londoni asszonynak.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változókéony, szeles idő várható, legfeljebb apróbb esőkkel. Pénteken a hőmérséklet lassú emelkedése.

— **Ünnepelték Mária királyné születésnapját.** Bucurestiből jelentik: Bakicban II. Károly király az uralkodócsalád, Iorga miniszterelnök a kormány szerencsekívánatait fejezte ki születésnapja alkalmával Mária anyakirálynőnek. Bucurestiben a patriarchátuson istentisztelet volt, amelyet Cristea Miron dr. celebrált. Az istentiszteleten a kormány részéről Stefanescu-Amza hadügyminiszter, valamint a politikai élet számos kiválósága vett részt. Az istentisztelet után Stefanescu-Amza beszédet mondott, majd katonai díszszemle következett.

Aradon ma délelőtt Mária özvegy anyakirályné születésnapjának ünnepe alkalmából a görögkeleti katedrálisban Tedeum volt, amelyet fényes egyházi segédlettel celebrált dr. Comsa Gergely püspök. A Tedeumon a város és a megye, valamint az egyházi, katonai és hivatalos polgári hatóságok fejei megjelentek.

Vegyen még ma

— **Grandi visszatért Rómába.** Rómából jelentik: Grandi olasz külügyminiszter feleségével együtt ma reggel Berlinből Rómába érkezett.

— **Japán nem vonja vissza csapatait Mandzuriából.** Tokióból jelentik: A japán miniszterelnök ma bejelentette a parlamentnek, hogy Mandzuriából addig nem vonják vissza a katonai csapatokat, amíg a viszályt Kínával közvetlenül nem sikerül elintézni.

— **Az angol piacon javult a magyar kölcsön ügye.** Londonból jelentik: A pénzügyi szaklapok egyöntetűen jelentik, hogy a magyar népszövetségi kölcsön javuló tendenciát mutat. Az élénk kereslet nyomán az árak is növekvő irányzatot vettek.

— **Új kinevezés Arad megye tisztviselőkarában.** A mai napon Valeanu Valeriu joghallgató Arad megye adminisztrációjához gyakornokká nevezték ki. Az új megyei tisztviselő a megyei prefekturán fog dolgozni.

— **Tíz nap múlva kezdik meg a nyugdíjfizetéseket.** Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a hátrahagyott nyugdíjfizetéseket minden valószínűség szerint tíz nap múlva kezdi meg a főpénztár. Szükséges azonban, hogy a minisztérium újabb hiteltelengedélye leérkezzen Aradra.

— **Arad megye elutasította az iratosi gazdák kérelmét.** A megye interimár-bizottsága elé ma került Dani József és több iratosi gazdatársának reklamációja. Annak idején az Aradi Közlöny megírta, hogy a román-magyar határrendező-bizottság több olyan telket kettéhasított, amelyeknek tulajdonosai kártérítési igényekkel léptek fel a jogutód Arad megyével szemben. Az iratosi gazdák 440.000 lejes kártérítést ítélték meg, amelyet a megye bizonyos törlesztési kulcs szerint folyósított is. Az iratosi gazdák azonban késedelmi kamat-igénnyel is felleptek Arad megye vezetésével szemben. Arad megye interimár-bizottsága átvizsgálva az iratosi gazdák kérelmét, megállapította, hogy annak semmiféle jogalapja nincs és így a kérés teljesítését kategorikusan megtagadta.

— **Elrendelték a letartóztatott temesvári rendőrtisztviselő szabadlábrahelyezését.** Általános felülvizsgálatot keltett az a vád, mely Ruian Trifu temesvári rendőrtisztviselő ellen merült fel. A rendőrtisztviselő ellen egy Barbosu Artur nevű villanyszerelősgéd tett feljelentést, melyben azzal vádolja Ruian Trifut, hogy több regáti származású rendőrtisztviselő elleni merénylet elkövetésére akarta őt rábírnival. A vizsgálóbíró elrendelte a rendőrtisztviselő letartóztatását, azonban Ruian felebezett a törvényszékhez. A mai tárgyaláson a bíróság hosszas tanácskozás után elrendelte a rendőrtisztviselő szabadlábra helyezését, mert a letartóztatási végzés alaki hibák miatt nem felelt meg a követelményeknek. Az ügyészégi felebezésig Ruian vizsgálati fogságban marad.

Hentesek

Mészárosok

Élelmiszerkereskedők

Tekintsék meg a legmodernebb

S Ü M A K

elektroautomatikus hűtőgépet

„Centrala de mezeluri“ huscsarnokban
Aradon (volt Kovács Soma-üzlet mellett).

— **Kábel törés miatt világitási zavarok voltak Aradon.** A Str. Metianu (Forray- és a Str. Romanului (Zrinyi) uccákban és a két ucca közötti földterületen kialudtak váratlanul a villanylámpák. Ennek következtében a Select- és Central mozgószínházban az esti előadás szünetelt. Az eset oka iránt érdeklődtünk Butoiescu villanygyári igazgatónál, akitől azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a világitási zavart valószínűleg kábel törés okozta. Az aradi villanyüzemek technikai személyzete nagy apparátussal dolgozik azon, hogy az áramzavart minél előbb kiküszöbölje s hogy elejét vegye annak, hogy ez a jövőben megismétlődjék.

Menyasszonyi keletgyét

osak

RUTKAY & BOTYE

cégtől vásároljunk.

— **Enescu aradi kitüntetésé.** Megemlékeztünk arról, hogy a világhírű román hegedűművész november hó 6-án Aradon koncertezik a Kulturpalotában. Enescut 50 éves születésnapja alkalmából, amelyet a világhírű művész Aradon fog ünnepelni tisztelői és barátai körében, Aradváros vezetéséhez érkezett indítványok alapján minden valószínűség szerint a város díszpolgárává fogják megválasztani.

— **Felmentett a bíróság egy brassói cég aradi megbízottját, akit sikkasztással vádoltak.** A brassói „Ferostal“ cég bűnvádi feljelentést tett Martu Károly aradi megbízottja ellen, aki állítólag nagyobb pénzüsszeget vett fel a cégtől és azzal nem számolt el. A törvényszék Orezeanu-tanácsa ma tárgyalta az ügyet és Martu igazolta, hogy a cég által küldött pénzt különböző beszerzésekre kapta, amelyeknek eleget is tett. Mivel a főtárgyaláson a feljelentő cég nem jelent meg s nem is képviseltette magát, a törvényszék Martu Károlyt felmentette a vád és következményei alól.

Zsidó

Kórházsorsjegyet

— **Letartóztatott kommunisták a vádtanács előtt.** Az aradi rendőrség a kihallgatott kommunisták közül tegnap adta át az ügyészségnek David Lajost és Siclován Mihályt, akiket Ludosan vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezett. A két kommunista ügyével ma foglalkozott a törvényszék vádtanácsa, amely megerősítette letartóztatásukat.

— **Autó és tehervonat karambolja öt halottal.** Troppauból jelentik: A város közelében, a hatalmas ködben, az országot és a vasúti vonal keresztelődésénél egy automobil nekirohant egy tehervonatra. Az autó öt utasa szörnyethalt.

„A bankok sorsa a betevők kezében van...”

Egy előadás aktuálitása

Musy svájci szövetségi tanácsos a berni rádióban érdekes előadást tartott a svájci frank helyzetéről. Musy tanácsos előadásából néhány közérdekű pontot emelünk ki e helyen.

Nincs ország, ahol a bankok annyi pénzzel rendelkezzenek és a kibocsátó bank kapacitása olyan hatalmas volna, mint Svájcban. A bankok minden pénzvisszavonással szemben helyt tudnak állni, de az improduktív befektetések káros hatást gyakorolnak Svájc gazdasági életére. A bankokba vetett bizalomnak kell megint forgalomba hozni ezeket a gyűlöletlenül heverő tőkéket.

A bankok sorsa a betevők kezében van — mondja Musy —, az ő nyugalmuktól és bölcs elöljárásuktól függ a pénzügyzetek jövője.

— Most már tisztán látható — mondja Musy —, hogy az iparnak a háború után bekövetkezett hatalmas terjeszkedése mesterséges volt. Mostanáig sikerült nemzetközi és nemzeti védőintézkedésekkel a háború hatását neutralizálni és eddig a szörnyű éiszegényedés titokban maradt. Mindez azonban csak arra volt jó, hogy a tragikus pillanat bekövetkezését kitőlják. Emellett a nyugati ipar elvesztette az orosz, kínai és indiai piac 800 millió fogyasztóját.

A tapasztalat most azt mutatja, hogy tartós általános rekonstrukció csak akkor lehetséges, ha minden nemzet maga készíti elő talpraállását. Nem lehetetlen tehát, hogy a krízis tovább fog tartani, mint azt általában előre látták. Könnyen megtörténhetik — mondja az előadó —, hogy Svájc dumpingmozgalmak középpontjává válhasson, mert vámjai alacsonyok.

Ha tehát a helyzet úgy hozza magával, Svájc is kénytelen lenne kiépíteni vámrendszerét. Megvan tehát a lehetősége annak, hogy a svájci frankot egy kedvezőtlen romló kereskedelmi mérleg hatásától megvédjék.

— Az igazi nemzeti vagyon — mondja Musy — nem a gazdagság, amit megszerzett, hanem az a képesség, hogy fáradhatatlan munkával, takarékossággal teljes szociális békekében dolgozva, ismét meg is tudja ujtani azt. A szövetségi tanács és a Nemzeti Bank tudja, hogy csak egy pénzpoltika van: a svájci frankot az aranyparitáson tartani.

Főnyeremény:

1.000.000. — Lej.

Húzás: november 1.

Olcsó, jó és szép bundák

mérték után a legújabb modellek szerint

NEULÁNDER E. szücsnél
FISCHER ELIZ - palota.

Szörmék legolcsóbb beszerzési forrása, CONSUM RT. TAGJA. Szombaton csak este nyitva

A temesvári Tábla**visszahelyezett állásába egy elbocsájtott magyar vasutast****A nyelv nem elegendő tudása nem ok az elbocsájtásra.**

Temesvárról jelentik: Érdekes elvi döntést hozott a temesvári tábla közigazgatási bírósága tegnapi tárgyalásán egy magyar vasutas ügyében. Földi István vasutas ügyében kellett határozni a táblának. Földi Istvánt ugyanis ez év áprilisában minden további nélkül kitétek az állásából és mindössze azt az indokot hozták fel eltávolítására, hogy a román nyelvet nem bírta kellő mértékben elsajátítani. Földi István megtagadta az eltávolításáról szóló határozatot a temesvári táblánál, mint közigazgatási bíróságnál, amelynek tegnapi tárgyalásán dr. Bréberea Vencel ügyvéd képviselte az érdekeit, aki főleg azt hangsúlyozta, hogy Földi már három nyelvvizsgát kiállított és már csak ezért sem lehet őt jogosan máról holnapra elbocsájtani a szolgálatból. A tábla végül is úgy határozott, hogy elrendelte Földinek állásába való visszahelyezését, elrendelte ezenkívül elbocsájtása napjától visszamenőleg fizetésének folyósítását és a per-költségekben a vasutat marasztalta el a felsőbb bíróság. Kimondja az ítélet azt is, hogy a nyelv elegendő nem tudása miatt nem lehet elbocsájtani olyan alkalmazottat, aki husz évi szolgálatában egyébként megfelelt a követelményeknek. Az elbocsájtásnak egyetlen utja jegyelmi volna, ha arra okot szolgáltatna.

— **Teljesen megnyugodott a román pénzpiac.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium és a Banca Nationala megállapítása szerint a romániai pénzpiac teljesen megnyugodtnak tekinthető. A Marmorosch, Blank & Co. kényszeregyezsége nem idézett elő súlyos megrázkódtatást a pénzpiacon és a betétesek idegessége is eltűnt. A helyzetet legjobban az jellemzi, hogy ma az egész ország területéről mindössze öt millió lej visszlezámitolási hitelt kértek a Banca Nationalától. Ez az összeg oly csekély, hogy illetékes körök ebből arra következtettek, hogy a pénzpiacon teljesen helyreállt a nyugalom. A jegybank igazgatósága az utóbbi napokban többször is ülést tartott, hogy felülvizsgálják azokat a jelentéseket, amelyek az ország különböző részeiből a pénzpiac helyzetével kapcsolatban befutottak. A főzsdén ma mérsékelt volt a forgalom és külföldre gabonaeladás egyáltalán nem történt.

— **Koncert a Kulturpalotában november 3-án.** Minél inkább közeledik a „Melodia” és „Liszt Ferenc” egyesületek kulturpalotai hangversenyének napja, a közönség körében annál nagyobb érdeklődés nyilvánul meg. A Magyar Otthon helyiségében naponta az aradi és aradmegyei magyarság minden társadalmi rétegéből fordulnak meg érdeklődők, úgy hogy a Kulturpalota nagyterme a jelek szerint zsúfolásig meg fog telni közönséggel. A műsor számok régen hallott hangokat szolgáltatók meg az emberek szívében. A kiváló zenetanár, dr. Mezey Zsigmond vezetése alatt álló zenekar „Hunyady László”, „Rákóczi”-nyitány, magyar rapszódia, Brahms magyar táncai stb. örökbecsű művek interpretálásával fogja hallgatóit elragadtatni, míg Szántó Péter kiváló karnagy vezénylete alatt a dalárda fog szebbnél-szebb magyar dalokat énekelni. Azonkívül dr. Szelle Károly a zenekar elnöke közkedvelt quintettje, Fiedler Klári gordonka művésznő Popper magyar rapszódijával, Tátray Kornélia pedig magyar dalokkal járulnak hozzá az est sikeréhez. Műsorok a hangversenyre Oláh papírkereskedésében, szíveségből Hartmann Kálmán ékszerésznél és az egyesületek helyiségében Arad, Str. Românului (Zrínyi-utca) 8 már kiválthatók.

Argetoianu: „Allami kötvényekkel hívjuk elő az elrejtett milliárdokat”

Nyolc és fél százalékot kamatoznak a

kötvények — Külföldi kölcsönre nincs kilátás

A Készülő Költségvetésről ma nyilatkozott Argetoianu pénzügyminiszter és ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy az 1932-es költségvetés a szegénység költségvetése lesz.

— Amikor a pénzügyminisztérium vezetőjét átvettem — mondotta a miniszter — semmi tartalékot nem találtam ottan. A stabilizációs kölcsönből származó kétmilliárdos tartalék már rég ki volt merítve. Kölcsönre a jelenlegi körülmények között nincs kilátásunk, így tehát a saját erőnkre vagyunk utalva. Az or-

szágban van pénz. A bankokban 26 milliárd betét van, azonban ezek a betétek nem mobilizálhatók. Minimum négy-öt milliárd van a safek, a ládák és a fazekak mélyén. Azt hiszem, hogy ezeket az összegeket csak állami kötvények kibocsájtásával tudnánk előcsalogatni. A kötvények 8 és fél százalékos kamatozásuak lennének és az azokból származó összeget azoknak az összegeknek fedezésére fordítanánk, amelyekkel az állam az iparnak tartozik. Más módot nem látok ezeknek a tartozásoknak a kifizetésére.

Merénylet az orosházai motoros ellen**Vasrudat fektettek keresztbe a sineken — Tompa Gyula dr., volt aradi ügyész vezeti a nyomozást — Elfogták a tettest**

Gyúráról jelentik: Ma délelőtt az Orosházáról Tótvarad felé haladó motorvonat elé Bogárzó és Kardoskut állomások között egy tíz centiméter átmérőjű vasrudat helyeztek a sinekre. A motorvonat első két kereke átment a vasrudon, a másik két kerék mintegy husz méterre maga előtt vitte a rudat. A vonatvezető a zökkenésre figyelmeztetett és fékezett és ennek köszönhető, hogy kiskilás nem történt. A vonat itt magas föltésen haladt és a kiskilás esetleg a huszonhét utas életébe került.

— Folytatják a színház tatarozását. Ma érdekes értesítés érkezett Radu Cornel dr. címére, az aradi városházára. Az Oficial de Licítacie hivatalosan értesítette a város vezetőségét, hogy Marian Ioan vállalkozó visszavonta felebbezését a színházépület tatarozására hirdetett árlejtés eredménye ellen. Radu dr. a mai nap folyamán intézkedett, hogy a tatarozási munkálatokhoz mielőbb tura hozzákezdjenek, hogy azokat még a tél beállta előtt befejezhessék.

— **Megvannak a nyomtatványok — De nincs ügy.** Az aradi törvényszékhez az iparhatóságtól megérkeztek azok az iratok, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az arbitraj bíróság megkezdje működését. A nyomtatványok birtokában Vostinár jegyző már minden előkészületet megtett a tárgyalások megkezdésére, mindezeidig azonban egyetlen ügy sem került letárgyalás végett a bíróság elé.

— **A Tábla döntéséig letartóztatásban marad a 600.000 lejjel megbírságot ujszentannai kereskedő.** Az ujszentannai csendőrség tegnapelőtt letartóztatta Szüsz Miklós ujszentannai kereskedőt és Buna Illés gazdálkodót, akiknél több mint 400 kilogramm dohányt találtak. A monopolfőnökség Szüsz Miklóst 600.000 lej bírság megfizetésére ítélte, míg Buna Illésre 30.000 lej bírságot rótt ki. Az aradi törvényszék most tárgyalta a kereskedő ügyét s elrendelte szabadlábra helyezését. A bíróság határozatát meglebbezte az ügyész s így a kereskedő és társa fogságban maradnak, amíg ügyükben nem dönt a temesvári Tábla.

— **A tűzoltóverseny díjainak szétosztása.** Weber Ferenc, a glogováci önkéntes tűzoltók parancsnoka bent járt ma szerkesztőségünkben és egyik legutóbbi számunkban megjelent közleményünk kiegészítésére a következő közlésre kért fel: Az ujszentannai önkéntes tűzoltóegylet 25-én rendezett háziversenyén a következő egyletek neveztek be: Világos, Pankota, Pankota (butorgyár), Glogovác, Kisjenő, Simonyifalva és Erdőhegy. A verseny gyorsszerelési első díját Simonyifalva nyerte meg, a támadási gyakorlatok első díját Glogovác, a másodikikat Világos, míg a harmadikat a pankotai önkéntes tűzoltók vitték el. Erdőhegy község tűzoltócsapata elismerő oklevelet kapott.

voina. Az esetet jelentették dr. Tompa Gyula gyulai ügyészéi elnöknek, aki elrendelte a nyomozást és maga szállott ki a helyszínre. csakhamar letartóztatták Lalky István szentertornyai lakost, aki beismerte, hogy ő helyezte a sinre a vasrudat. Azt mondotta, hogy haragudott a motorosra, mert nem volt pénz és neki állomásról-állomásra kellett gyalogolnia. Az ügyészség nem elégedett meg a vallomással és mélyebben fekvő okok után kutat, mert valószínű, hogy a merénylet felbujtók műve.

Színház — Irodalom — Művészet

* **A Városi Színház műsora, Pénteken, október 30-án:** Szerelmi párbaj. (Ujdonság, először.) Hatvany Lilinek, az amerikai színpadokon is szenzációs sikert aratott új darabja, Poór Lili felléptével, Burger Nusi, Bárdos Klári, Benes Ilona, Tarnai Teri Bartha I., Barsi Ödön, Balázs Samu, Tóth Elek, Tasnády András és Nyerges Ferenc fellépése. 2. számú B. bérlet. Sorozatszám 9. — Szombaton, október 31-én este 8 és fél órakor. Feketeszáru cseresznye. Hatodszor, bérletszünetben. Sorozatszám 10. Szombaton éjjel negyed 12-kor: Kis Katalin. (Éjleli előadás, kizárólag csak felnőttek részére.) Ujdonság, először. Savoir brilliáns vigiátéka. A párisi szezon legszenzációsabb ujdonsága, Poór Lili felléptével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 11. Vasárnap, nov. 1-én délután 5 és fél órakor: Meddig fogsz szeretni? (Ujdonság, harmadszor). Olcsó délutáni helyárrakkal. Sorozatszám 12. Este 8 és fél órakor: Aranyóra. (Ujdonság, először.) Szép Ernőnek Budapesten 100-szor előadott óriási hatású új színjátéka, 3 számú A, bérlet. Sorozatszám 13.

* **Szerelmi párbaj** a címe az aradi prózatársulat legújabb bemutatójának, amely pénteken este fog lezajlani. A darabot Hatvany Lili, a közismert hírlapíró írta, aki már több jeles irodalmi munkával aratott óriási sikert. A „Szerelmi párbaj” amerikai keretekre transponált fordulat, lenyűgöző technikájú színpadi munka. A társulat elsőrangú szereposztásban viszi a közönség elé ezt az ujdonságot. A női vezetőszerpet Poór Lili játssza. Burger Nusi, mint vendég ez alkalommal mutatkozik be az aradi közönségnek. Az előzetes próbák csak azt igazolják, hogy a fiatal művész igen szép sikert fog aratni. Tarnay Teri kis epizód szerepben tökéletes művészetet produkál. A premier iránt már az elővétel során igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

DRÁGA REKLÁM ARADRÓL,

A „Prager Presse” szép képeket közölt Aradról és ezért harmincezer lejt követel — A város a megyére, a megye a városra hárítja a felelősséget — Végül egyik sem fizet — Valószínűleg perre kerül az ügy

Érdekes ügy foglalkoztatja Aradmegye és a város vezetőségét. A történet számai négy évre nyulnak vissza, abba az időbe, amidőn a kisantant-országok közötti közeledés gondolata még virágkorát élte és az egyes kisantant-államok hivatalos vagy félhivatalos lapjai egész kiadványokat szerkesztettek a szomszédos kisantant-állam természeti kincseiről, kereskedelméről, iparáról, népeiről és szokásairól. Különösen Csehszlovákia járt elől jó példával és németnyelvű napilapja, a Prager Presse egész kötetnyi külön kiadásokat jelentetett meg Románia gazdagságáról és iparának, kereskedelmének fejlett organizációjáról. A lap képekkel gazdagon illusztrált albumot állított össze az ország valamennyi tartományának nevezetességeiről és ez a munka derekas utániarást is igényelt a félhivatalos németnyelvű cseh kormánylap kiadóhivatala részéről. 1927 év nyarán az akvizitőröknek egész kis légióia árasztotta el Romániát Prágából, akik különféle cseh és román politikai előkelőségek ajánló-levellel zsebeikben keresték fel a romániai városok és megyék vezetőségeit, a nagy ipari és kereskedelmi vállalatokat és annak rendje és módja szerint — megakvirálták őket a Prager Presse speciális romániai kiadványa számára.

Nem szabad azonban arra gondolnunk, hogy előfizetőket gyűjtöttek így a prágai nagy napilap ügynökei. O nem! Az elegáns és biztos fellépésű ügynökök meg tudták adni az üzletnek azt a jótékony látszatát, mintha ők tennének nagy szívességet az országnak, amidőn arról egy speciális kiadványt szerkesztenek. Mivel pedig Krisztus koporsóit sem őrizték ingyen — természetszerűen látszott előttük, hogy minden várostól, minden megyétől, minden kereskedelmi és iparyállalattól jelentős pénzbeli hozzájárulásokat kértek a speciális szám költségeinek fedezetére. Előre megszabott árakkal dolgoztak: minden városnak és megyének megvolt a listán a maga öt-hatjegyű száma és minden nagyobb ipari és kereskedelmi vállalat számára előre megszabták, hogy mennyit vár tőlük „önkéntes segély, illetve hozzájárulás” címén a Prager Presse. Ugy a nagyvállalati vezetők, mint a hatósági vezetők kényes helyzetben voltak, mert a külföldi akvizitőrök előkelő ajánlásai elől nem látszott tanácsosnak kitérni és így — kényszerítő körülmények láthatatlan közrejátszása folytán —

A marosparti mozi vendéglőjének bérletpere az aradi törvényszék előtt

Bonyolult szerződési pert tárgyalt ma az aradi törvényszék dr. Mager—Nicula-tanácsa. Két évvel ezelőtt az aradi nyári-mozi helyiségét, amely a Maros-parton van, valamint a mellette lévő vendéglőt hármas tagu konzorcium bérelte a várostól. A bérleti szerződést Giszner Arnold kötötte meg, aki a vendéglőt Barna Athanáznak adta albérlébe. Az albérlő nagyobb értékű investációt csinált és a várható forgalom reményében nagyobb értékű italoikat és ételneműt szerzett be.

A bérösszeggel azonban adós maradt s ezért Giszner minden további nélkül kitétte a Maros-parti vendéglőből. Barna ekkor arra kérte a főbérlőt, hogy a hus- és ételneműket adassa el s a befolyt összegből vonja le a bérhátralékos összegét és fizesse ki az alkalmazottakat. Midőn ez nem történt meg, keresetet indított Giszner ellen, abban arra kérte a bíróságot, hogy kötelezze a főbérlőt az őt ért károsodás megtérítésére, amely abból származott, hogy a vendéglőt bérletéből minden előzetes értesítés nélkül kitétte. A törvényszék több tanút hallgatott ki, akik részben igazolták Barna állításait, a bíróság azonban az ítélet kihirdetését október 31-re halasztotta.

szépen sikerült a híressé vált prágai „Specialnummer” a Prager Presse kiadóhivatala számára...

Aradváros és Aradmegye vezetősége akoriban ugyancsak nem tudott kitérni a drágán fizetett sorok és képek előzetes számláinak kifizetési kényszere elől. Azt a 30.000 lejt kitevő összeget, amelyet a cseh kormány félhivatalosa a megye és a város vezetőségére kivetett, a megyei és városi hatóságok közösen vállalták, de voltak annyira óvatosak, hogy nem fizették ki előre az összeget. A speciális romániai kiadvány elkészült, megjelent és szép képeket közölt Aradról is a többek között: de azután kormányváltás jött és a kénves természetű számlák hiába jöttek Prágából a megyeházára meg a városházára: mindegyik hatóság a másikhoz küldte át őket, fizesse az a prágai muszáj-mulatságot.

Igy húzódott a dolog mindmáig. Aradmegye interimár-bizottsága végre is napirendre tűzte ki a Prager Presse számláinak ügyét. Megállapítást nyert, hogy éveken át igyekezett a megye a városra hárítani át és vice versa a fizetés kétségkívül vállalt kötelezettségét. Mivel azonban a megyei és a városi hatóságoknak más dolguk is van, minthogy a Prager Presse követelésével bajlódjanak, a megye interimár-bizottsága huszárvágást csinált és kimondotta hogy esze ágában sincs megfizetni a cseh félhivatalos kormánylap 30 ezer lejes számláját. Ha a város kifizeti, tegye tetszése szerint. A város jelenlegi vezetősége ugyancsak nem rendelkezik olyan alappal, amelyből a 30.000 lejt ki lehetne fizetni; így tehát valószínű, hogy a Prager Presse perre kényszerül a megye és a város vezetősége ellen.

Bucurestibe szállították a csehszlovák-román határon elfogott ekrazitos turistákat

Egyiküknél 350.000 koronáról szóló elszámolás iratát találták meg, a másiknak zsebeiben Eger és Bécs térképe volt.

A napokban jelentettük, hogy a román—csehszlovák határon, Máramaros területén román határőrök elfogtak három csehszlovák állampolgárt, akiknél nagyobb mennyiségű ekrazitot s a máramarosi hidak és vasutak teryrajzát találtak. Az érdekes esetről ma a következő jelentések érkeztek Bucurestiből:

Két nappal ezelőtt a csehszlovák—román határ mentén, egy román község közelében a határőrök három csomagot találtak, amelyekről megállapították, hogy ekrazitot tartalmaznak. Az ekrazitos csomagokat beszállították a máramarosi prefekturára és megkezdték a nyomozást ama ismeretlen egyének után, akik az ekrazitot a határ közelében elrejtették. A községben és környékén végezte megfigyelő munkáját a határrendőrség és hamarosan három gyanús fiatalemberre akadt, akik szabályszerűen kiállított csehszlovák utlevéllel lépték át a határt és munkát kerestek román területen. Midőn föltartóztatták őket, azt állították, hogy turistauton vannak, amelyet munka-kereséssel kötöttek össze. Máramarosszigetre vitték a három fiatalembert és ott a rendőrség mindhármukat alapos kihallgatásnak vetette alá. A máramarosszigeti rendőrprefektura azt állítja, hogy a fiatalemberek egyikénél megmotozásuk alkalmával ekrazitot találtak. A másik letartóztatottnak, egy Wieser nevezetű csehszlovák állampolgárnak a zsebéből 350.000 koronáról szóló elszámolás irata került elő. A letartóztatott fiatalember az írásra vonatkozó minden magyarázatot megtagadott. A harmadik turista, Halász Ferenc, föltevés szerint magyar állampolgár. Nála találtak a térképeket és pedig a magyarországi Eger városnak és környékének térképét, valamint Bécs térképét. A három letartóztatottat Bucurestibe szállították.

SPORT KÖZLÖNY

Veszély fenyegeti a Balkán-kupa újbóli kiírását

A román és jugoszláv szövetség elégedetlen a kupa eddigi rendszerével — Új tervek merültek fel a mérkőzések lebonyolítására

Bucurestiből jelentik: Az Athénben november 29-én megtartandó görög-román Balkán-kupa mérkőzéssel kapcsolatban a kupaért résztvevő sportszövetségek delegátusai konferenciát tartanak. A Balkán-kupa további sorsára ezen konferencia nagy behatással lesz. Ugyanis arról van szó, hogy Románia és Jugoszlávia a jövő szezónra kellően foglalkoztatva lesz nemzetközi mérkőzésekkel és különben is a kiépített kapcsolatai értékesebb programot ígérnek, mint a Balkán-kupa mérkőzések.

A román és jugoszláv szövetségek elégedetlenek a Balkán-kupa eddigi rendszerével, amely két évig tartott és a hosszúra nyúlt küzdelem nélkülözötte a friss ütemet és az érdekeséget.

Romániában időközben gyökeret vert a professzionizmus is, viszont a Balkán-kupa szabályzatai nem adnak módot arra, hogy függetlenül az amatőr vagy professzionista jellegtől, a ténylegesen legjobb együttes képviselhesse a nemzeti színeket.

A román és jugoszláv álláspont tulajdonképpen ezt a két óhajt tartalmazza: gyorsabb tempót a mérkőzések lebonyolításába és legjobb együttest.

Eppen román részről még a tavasz folyamán felmerült az ötlet, hogy a Balkán-kupa mérkőzéseket egy városban és pár nap leforgása alatt bonyolítsák le. Ez a rendszer sok utazással járó fáradtságot takarítana meg egyrészt, másrészt azonban az azonnali döntést is kiprovokálná. Alkalmas erőpróba volna ez arra, hogy bizonyos időpontban mely állam rendelkezik a legjobb footbalcsapattal?

Jugoszlávia és Románia labdarugószövetségei között a fenti kérdésekben a legteljesebb szolidaritás van, viszont úgy a bolgároknak, mint a görögöknek megfelel az eddigi rendszer, amely kitölti az igényeiknek megfelelő nemzetközi programjukat.

Sportkörökben nagy érdeklődéssel várják a kupa-konferencia határozatait, amely hivatva lesz dönteni a Balkán-kupa küzdelmek további sorsáról.

Ujpest—Sabaria 5:3 (2:1)

Legyőzte ellenfelét a bajnok csapat.

Budapestről jelentik: Ma délután az újpesti stadionban mérkőzött meg a profi bajnok Ujpest vidéki ellenfelével, a Sabariával a bajnoki pontokért. Erős küzdelmet vívott az Ujpest a szombathelyi csapattal, végül is sikerült maga alá gyűrnie. Az első félidőben egyenlő erők küzdöttek, azonban szünet után kitűnt a bajnok-csapat nagyobb rutinja s bár a Sabaria jól védekezett, mégsem tudta megakadályozni az Ujpest győzelmét. A hétköznap ellenére, mintegy 1500 főnyi közönség volt kíváncsi az érdekes találkozóra. Ez alkalommal megtört a kabala, mert a szombathelyi csapat nem tudott pontot elszedni az Ujpesttől. Barna Béla bíró vezette a mérkőzést. A győztes Ujpestnek a fedezetsora és csatársora játszott igen jól, míg a Sabariából minden játékos lelkesezősén kívül tudásának legjavát nyújtotta. Gólszerzők: Auer (3), P. Szabó (2), egyet 11-ből illetve Kovács H., Seper és Vámos.

Csoda olcsóság a Forray-uccai Gólya Aruházban! csipkékben, harisnyákban és szveterben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Rendelet érkezett Aradra, amely teljesen lehetetlenné tette a Csehországba irányuló gabonaexportot

Ismét életbe léptettek egy visszavont rendeletet — Beviteli engedély kell a fuvarlevélhez — Még most sem fizetik a prémiumokat

A meglepetések korszakát éljük és talán éppen ezért nincsenek ma már a kereskedelmi és gazdasági életben meglepetések. Már annyira hozzáedződünk a hihetlennél hihetlenebb, szinte fantasztikus hírekhez, hogy nem lepődünk meg, nem tartjuk lehetetlennek azokat, csak egyszerűen tudomásul vesszük őket és újra és újra — megdöbbenünk.

A konkrét eset pedig, amiről most számot kell adnunk, a következő: A CFR. vezérigazgatóságától az egyes állomásokra és így az aradi állomásra is olyan rendelet érkezett, amelyről talán minden tudás nélkül el lehet mondani azt, hogy nemcsak megnehezíti, de egyenesen lehetetlenné teszi Románia amegy is annyi akadállyal és nehézséggel küzdő, Csehszlovákiába irányuló gabona-exportját. A rendelet pedig úgy intézkedik, hogy

ezentúl nem lehet Csehszlovákia felé utnak indítani gabona-szállítványokat, csak abban az esetben, ha a fuvarlevélhez ugyanakkor a cseh hatóságok által kiadott beviteli engedélyt is mellékelik.

Ez a rendelet ismerős az aradi exportőrök előtt, amennyiben azt már egyszer, mintegy három héttel ezelőtt kiadta a CFR. vezérigazgatósága. Annakidején éppen az Aradi Közlöny volt az, amely a rendeletről beszámolt és ugyanakkor annak a nézetének adott kifejezést, hogy a rendeletet haladéktalanul vissza kell vonni, mert az az export teljes megbénításához vezet. Az aradi exportőrök erélyes tiltakozásukat fejezték ki a rendelet ellen és ennek a tiltakozásnak csakhamar eredménye is mutatkozott, amennyiben a CFR. néhány nap múlva visszavonta az ominózus rendeletet és úgy intézkedett, hogy elegendő, ha a fuvarleveleken feltüntetik a beviteli engedélyek számát, anélkül, hogy magát az engedélyt is mellékeljék.

Annál érthetlenebb volt tehát az aradi exportőrök előtt, hogy a CFR. most, három hét elteltével ismét, teljesen váratlanul kiadta ezt a rendeletet. Az Aradi Közlöny munkatársa utánajárt az ügynek és illetékes helyről a következőket tudta meg:

A rendelet kiadásában most kivételesen nem a CFR. a hibás. Az újabb intézkedés a cseh hatóságok intervenciójára történt. Cseh hivatalos körök ugyanis olyértelmű átiratot küldtek a CFR. vezérigazgatóságának, hogy csak abban az esetben engedik be Csehszlovákiába a román gabonát, ha a vagonnal, vagyis

a fuvarlevelekkel együtt a beviteli engedély is megérkezik a cseh határállomásra. Erre az átiratra adta ki aztán a CFR. újlag a sérelmes rendeletet.

Az aradi exportőröket teljesen váratlanul érte a rendelet, amely

ma délben érkezett meg az aradi állomásra.

Az új intézkedés annál sérelmesebb, mivel az már megérkezésének napján hatályba lépett és így a már berakott, valamint az utban lévő vagonokra is vonatkozik. Most tehát újból az a helyzet áll elő, hogy a vagonokat a határállomásokon leállítják, a gabonát kirakni nem engedik, az exportőrök pedig fizethetik a hatalmas fekbéretet. A rendelet végrehajtása pedig a lehetetlenséggel határos. A csehszlovák malmok ugyanis ugyanarra a papirosra több vagonra, nem egyszer ötven vagonra is kapnak beviteli engedélyt. A berakodások pedig nem ugyanazokon az állomásokon, hanem a megye különböző részein történnek, így tehát lehetetlen az engedélyt mindenhová elküldeni és a fuvarlevelekhez csatolni.

A helyzet most talán még komolyabb, mint három héttel ezelőtt. Akkor ugyanis egy belső intézmény adta ki a rendeletet, úgy, hogy intervencióra lehetett és ennek az intervenciónak meg is volt a hatása. Most azonban a rendelet kiadása a csehszlovák hatóságok átirata következtében történt. Csehszlovákiában már nehezebben fog menni az intervenció és ez az intervenció már nem magánakció formájában kell, hogy megtörténjen, hanem

az itteni exportőrök érdekében magának, a kormánynak kell külképviselete útján közbelépnie.

Az aradi exportőrök egyébként már táviratoztak csehszlovákiai izzetteleikhez, hogy kövessenek el ők is mindent a rendelet visszavonása érdekében, saját hatóságainál.

Az itteni exportőrök véleménye szerint az amegy is lanyha csehszlovákiai gabonaexportot ezzel a rendelettel mintha egyszerre elvágták volna. A helyzetet — amellett, hogy a prémiumok kifizetése még egyre késik — ez a rendelet lényegesen súlyosbította. Itt tehát gyors és hathatós intervencióra van szükség, mert ha ez a rendelet életben marad, szinte szó sem lehet arról, hogy az aradmegyei termelők tudjanak termékeiken és ezáltal enyhítsenek súlyos helyzetükön.

= Változatlan az angol bankkamatláb. Londontól jelentik: Az Angol Bank mai ülésén a bankkamatlábát változatlanul 6 százalékban állapította meg.

= A város elvetette a környékbeli falvak villanyvilágítással való ellátásának tervét. Hosszu időn át érdekes terv foglalkoztatta Aradváros vezetőségét. A terv, amely Temesvárról érkezett Aradra, a város és a környékbeli falvak lakosságát is új villanyárammal kívánta szolgálni. A város vezetősége azonban a szakkörökkel lefolytatott tárgyalásai következtében arra a meggyőződésre jutott, hogy a terv realizálása előtt súlyos akadályok vannak.

= Leszállították a megyei nyomdászok fizetését. Aradmegye interimár-bizottságának mai ülésén tett jelentést Hunyár Algernon bizottsági tag az aradmegyei hivatalos nyom a munkásaival kötött új egyezményről. Hunyár jelentése szerint az új kollektív szerződést 15 százalékkal olcsóbb bérek mellett fogalmazták meg.

A CFR csak belföldről rendel anyagokat

Valcovici közlekedésügyi miniszter nyilatkozata.

Bucurestiből jelentik: A CFR válságos helyzetével kapcsolatban Valcovici közlekedésügyi miniszter rendkívül érdekes nyilatkozatot tett. A miniszter ugyanis kijelentette, hogy a jövőben a CFR semmit sem fog a külföldről vásárolni, kivéve olyan anyagokat, amelyek a belföldön nem kaphatók. Értésülésünk szerint a kormány ezt az elvet nemcsak a CFR-nél kívánja alkalmazni, de ki akarja terjeszteni az összes autonóm és állami intézményekre, amelyek nem egy esetben külföldről fedezik szükségleteiket. A kérdés már a közeli napokban a kormány gazdasági bizottsága elé kerül, amely dönteni fog fölötte. Ami a miniszter által hangoztatott elvnek a CFR-nél való alkalmazását illeti, az már most meg fog történni.

— Azt hiszem — mondotta a miniszter —, hogy a jövőben már nem történhetnek meg azok a hibák, amelyeket eddig elkövettünk. Vagyis, hogy a külföldről rendeljünk mozdonyokat, vasúti anyagokat stb., akkor, amikor mindezeket itt, az országban is beszerezhetjük.

A cseh banktörvényjavaslat drákói intézkedései

Az igazgatóság tagok és tisztviselők felelőssége. — Öt évig terjedhető börtön.

Prágából jelentik: A cseh parlament utolsó ülésének egyikén a szocialisták és a nemzeti szocialisták bank-törvényjavaslatot nyújtottak be. Az új javaslat szellemében általában megegyezik azokkal a banktörvényekkel, amelyeket az utóbbi időben a külállamokban megszavaztak. A javaslat ki akarja terjeszteni a bankok vezetőinek felelősségét, meg kívánja akadályozni azt, hogy egy pénzügyi intézmény vezetője egy kézbe kerüljön és azt, hogy a bank vezetését alig néhány ember intézze. Meg akarja akadályozni a spekulációt, valamint meg akarja valósítani, hogy a bank vezetésében a tisztviselők is aktív részt vállaljanak.

A javaslat szerint a bankok igazgatósági tagjai, valamint azok hivatalnokai személy szerint felelősek azokért a veszteségekért, amelyek a bankot a rossz gazdálkodás következtében érik. Abban az esetben, ha bebizonyosodik, hogy a veszteségek a tisztviselők könnyelműsége folytán érték a bankot, egy a tisztviselőket öt évig terjedő börtönbüntetéssel lehet sújtani. Megtiltja a javaslat, hogy a bank igazgatósági tagjai, valamint annak tisztviselői saját zsebére a tőzsdén üzleteket bonyolíthassanak le. Előfordult ugyanis nagyon gyakran, hogy a tisztviselők a tőzsdén játszottak és abban az esetben, ha vesztek, azt a bank terhére írták. Ami a tisztviselőknek a bank vezetésében való aktív részvételét illeti, azt úgy kívánják megvalósítani, hogy a tisztviselők két tagot delegáljanak az igazgatótanácsba, akiknek egyenlő jogaik legyenek, mint a többi igazgatósági tagoknak. Így részt fognak venni a bank vezetésében a tisztviselők is, akiknek végeredményben egzisztenciájuk függ a bank ügyeinek jömenetétől. Az új cseh bank-törvénytervezet minden bizonnyal élénk vitákra fog alkalmat adni egy szakkörökben, mint a cseh parlamentben. A tervezet egyébként igen érdekes példját szolgáltatja azoknak a tendenciáknak, amelyek a banktörvények terén a külföldön érvényesülni törek-szenek.

= Nadas község kérelme. Nadas község azzal a kérelemmel fordult Aradmegye vezetőségéhez, hogy Minsel község határából 650 holdat csatoljanak át hozzájuk, mert őket illeti meg. Az interimár-bizottság mai ülésén foglalkozott az ügygel és azt jogtalannak minősítve, a kérés teljesítését megtagadta.

Az ERDELYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Megállapították az Ausztriába szállítható élőállatkvótát

A kontingens Romániára nézve csekély módosítást szenvedett.

A román-osztrák kereskedelmi tárgyalásokról ismételen beszámolt az Aradi Közlöny. Az újonnan kötött megegyezésről eddig különböző hírek voltak forgalomban és ezek szerint a román élőállat beviteli kvótáját lényegesen leszállították. Illetékes helyről nyert információink szerint a román bizottságnak az agrárpárt intervenciói ellenére is sikerült olyan kontingenst kivívnia, amely csak nagyon kevéssel különbözik attól az egyezménytől, amely az elmúlt hónapban járt le. Az új megegyezés szerint az Ausztriába szállítandó disznó kvótája hetenként ezentúl is négyszáz lesz, míg előmarhat az eddigi négyszáz helyett 350-et lehet ezentúl hetenként Ausztriába szállítani.

GABY-kalap szalon

Atelaktások 60 Lejtől feljebb készíttetnek Barna és fekete modell-kalapok, toll-díszszal 110.— Lejért kaphatók. A r a d, Boulevardul Regele Ferdinand No. 11.

Kiskereskedők!

Oroszhalat, pácolt heringet, sósheringet legolcsóbban, legjobb minőségben:

IRON

halconserv és halkereskedelmi vállalatnál szereshetik be Arad Bulev. Reg. Ferdinand No. 11.

Helyi és vidéki költözéseket, lakberendezések és kereskedelmi áruk raktározását jutányos áron vállalja: **HERZOG VILMOS** szállítási vállalata Arad, Bul. Reg. Ferdinand 38. Telefon 911

Az aradi dohánytőzsde kifosztói Marosvásárhelyre szöktek

Az aradi rendőrség eredményes nyomozása.

Emlékeztetes még, hogy néhány nappal ezelőtt vakmerő betörést követtek el Aradon. Ismeretlen tettesek éjnek idején behatoltak *Aven-dic* Árpád Kossuth-uccai dohánytőzsdéjébe és onnan több mint 30 ezer lej értéket képviselő készpénzt és okmánybélyeget vittek el. A betörés annál nagyobb feltűnést keltett, mert a dohánytőzsde a központi rendőrség épületének közvetlen közelében van és így valóságos rejtély, hogy a betörők hogyan kerülhették ki a rendőrség figyelmét.

A betörés elkövetőinek kézrekerítésére a rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be és *Moga* Romulus rendőrkvesztor ugyszólván a rendőrség presztizskérdésévé tette, hogy a betörők rövidesen kézrekerüljenek. A dohánytőzsdében csupán egy vésőt felejtettek ott a betörők, akik feltűnő hozzáértéssel hajtották végre tettüket.

A vizsgálat azt is megállapította, hogy a tettesek a betörés elkövetése után elhagyták Aradot. *Margescu* Mihály komiszár az elmúlt napokban Bihar megyében és Erdélyben is kutatott a dohánytőzsde betörői után és a nyomozás eredményeképp sikerült megállapítani, hogy a tettesek *Tóth* András és *Fogarasi* János nevű rovettmultu betörőkkel azonosak akik Aradról, Marosvásárhelyre szöktek. A rendőrség az ügyben most átírt a marosvásárhelyi rendőrkveszturához és így a betörők kézrekerítése már csak órák kérdése.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —
PÉNTEK, OKTÓBER 30.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rendőrszenekar. 21.40. Virin előadóművész száma. 22. Caratie fuvolaművész hangversenye. 21.45. Athanasov zongoraművész hangversenye. 23.15. Filip hegedűművész hangversenye. — Budapest. 10.15. Az 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Gramofonhangverseny. 5.15. Novella. 6. „A gyermekszoba”. Mocdóssy Imre előadása. 6.30. Weidinger szalonzenekar hangversenye. 7.30. Gyorsirótanfolyam. 8. Henriette von Clanner-Engelshofen operaénekesnő hangversenye. — 8.30. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye 9.30. Színműelőadás a Studióból. Ohnet: „A vasgyáros.” 11.10. Franciányelvű előadás. 11.45. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — Bécs. 12.30. Buchbinder-zenekar. 13.40. Gramofon. 18. Gramofon. 20.40. Mandolinverseny. 21. Közvetítés Amerikából. 21.35. A bécsi filharmonikusok hangversenye. 23.20. Táncczene. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 14.05. Rendőrszenekar. 16.30. Gramofon. 18.30. Nemzeti dalok. 19. Kávéházi zene. 23. Popova Lisa operaénekesnő dalestje. 23.50. Rádiózenekar. — Berlin. 17.30. Különböző népek dala. Weile Bärkány Irma előadásában. (A műsoron magyar népdal.) 20.30. Operettbrándok. — Hellsberg. 17.45. Szórakoztató zene. 20.45. Zenekari verseny. — Katowice. 16.15. Gramofon. 18.35. Könnyű zene. 21.15. Filharmonikusok. 24. Gramofon. — Langenberg. 18. Zenekari hangverseny. 21.15. Vidám est. Majd 24-ig esti zene. 24. Jazz. — Riga. 20.03. Strauss: A csokoládékatoná c. operettje. — Róma. 18.30. Zenekari verseny. 20.50. Gramofon. 22. Verdi: Trubadur c. operája.

SZOMBAT, október 31.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Sibi-

ceanu-zenekar: Könnyű és román zene. 20.30. Közvetítés az Operából. — Budapest. 10.30. Református istentisztelet. 12. Evangélikus istentisztelet. Majd: A rádió házikvartettjének hangversenye. 5. A Rádió-élet gyermekjátékszám-6. „Az Országos Református Szeretetszövetség”. Kiss Ferenc dr. előadása. 6.25. A Berend szalonzenekar hangversenye. 8.30. Az Operaház előadásának közvetítése. Delibes: „Lakmé”. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Geiger-zenekar. 14.45. Gramofon. 16.20. Orosz népzene gramofonon. 18. Römisch-zenekar. 20.45. Fall Leó: „Pompadour” című háromfelvonásos operettje. 23.45. Táncczene. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Kivánság gramofon. 18. Nemzeti dalok. 18.30. Rádiózenekar. 21. Opera Zágrábból. Utána jazz. — Hellsberg. 17.15. Szórakoztató zene. A szünetben groteszk hangjáték. 20. A katolikus férfikar hangversenye. — Langenberg. 18. Zenekari hangverseny. 21. Egyházi zene. — Milano. 18.15. Gramofon. 19.10. Operettrészlet. 20.15. Vegyes zene. 20.45. Gramofon. 22. 22. Kabaré. Utána táncczene. — Oslo. 21. Strauss: Denevér című operettje a nemzeti színházból. — Róma. 18.30. Zenekari verseny. Liszt: XII. magyar rapszódia. 21.10. Gramofon. 22. Lombardó: Városi rózsá című operettje. — Svájc alaman adó. Strauss-zene gramofonon. 20. Rózsálovag részlet. 21. Szimfonikus zene. 23.15. Tánccgramofon. — Varsó. 16.50. Gramofon. 17.30. Zene. 18.35. Ifjú zenészek hangversenye. 20.30. Gramofon. 21.15. Zenekari verseny. 23.10. Chopin-művek. Utána: Táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap, 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak a húszszorosát. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelőse magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszképpel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Aláíratok kelles levelek továbbítására megfellelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

HÁZASSÁG.

Egy jömenetelű üzlettel

rendelkező 30 éves vidéki fiatal-ember névűlési szándékából megismerkedne 20—25 éves lehetőleg vidéki urleánnyal, kinek nemi közömánya is van. Válasz nem fontos. Teljes című leveleket „Vidék” jellegére az Aradi Közlöny kiadója kérék. 3626

ALKALMAZÁS.

SZAKAKOSNÓ ÉS SZOBALÉÁNY azonnal vagy nov. 1-re felvétetik. Str. Bra-tianu (Weitzer J.-ucca) 12. 3642

JOLFŐZŐ mindenest keresek azonnali belépésre. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 3643

Divatárú, rófos, rövidsára **segéd,** szerény igényvel, 3635 állást keres, esetleg bármily állást. Cím: Konez, v. Orozy-ucca 17, szám.

LAKÁS.

KÜLÖNBEJARATU elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával, november 1-re kiadó, Str. Crisan 5. 3640

GY-KET és háromszobás lakás kiadó. Övebbet: v. Andrássy-ter 10., a ház-ostól. 200

KÜLÖNBEJARATU elegánsan butoro-zott 1 vagy 2 szobás lakást keresek no- vember 1-re. Fürdőszobás előnyben. Ci- meket „Pontos fizető” jellegére az Aradi Közlöny kiadója kérék. 400

KIADO a volt Szabadság-ter körvotlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz- talos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó- hivatalában. 200

KÜLÖNBEJARATU csinosan butorozott 1 vagy 2 szobás lakást keresek novem- ber 1-re a központban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadója kérék. 600

KETSZOBÁ, konyhás I-es emeleti lakás a Szabadság-ter sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadója kérék.

Léposónhazi

uccai kétszobás, parkettás I. emeleti új lakás, volt Széchenyi-ucca 3. bérpalotában, november 1-re kiadó. — Bővebbet: Szántay-iroda, v. Aulich-ucca 2. és a házmeztérnél, 3639

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FOTELÉKBT, egy ovális kis salonsz- tal, íróasztalt, jóállapotban levőket meg- vételre keresek. Cimeket az Aradi Köz- löny kiadója kérék leadni. 250

Legolcsóbb tűzifa Legjobb minőségben

AUFRICHT-fatelepen
Strada Mărăgești végén

JOKARBAN levő nagy ebédlőszőnyegét keresek megvételre. Cimeket „Készpénz” jelleg alatt az Aradi Közlöny kiadója kérék.

GYARI ES PERZSASZONYEGEK, férfi és női bundák és bundabélések, szörme- darabok, Berger-fotelek, ebédlő, háló, szalonberendezések, ezüsttárgyak, dísz- tárgyak, koksz és takályhák, íróasztalok, szohelonok, előszobafal, ebédlő asztal és székek, zongoraszek, antik órák, éksze- rek, intarziás és aranyozott consol tük- rök, tál vitrinek, festmények, mosdó servise, étkező servise, vaságyak, fal- tálak, girandok, függönyök storeok, kézi- munkák stb. stb. igen előnyös árban.

SALGONÉ bizományi üzlete,
Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmeztérnél.

SÜRGŐSEN KERESSEK megbízóim ré- szére 8 ajtós díó vagy mahagóni tükros szekrényt, keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, ezüst tárgyakat, sek- reteteket, komódokat, függönyöket, szörme bundákat, vitrineket, könyvszekrényeket, dísztárgyakat, márkás percellánokat. — Kivánatra házhoz is megyek. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-pa- lota. 1.00

Olesó tűzifa

kétéves, száraz, la cserhasáb waggontételekben kapható:

FLAM RÓBERT, Arad, Bul. Re- gina Maria No. 9. Telefon 209.

Atköltözéseket:

egy helyben, mint vidékre nyitott ko- csikkal, valamint tiszta zárt butorko- csikkal, mérsékelt árak mellett vállal: **RUBINSTEIN MÓR** szállítási vállalat, Arad, Strada Moise Nicoara 2. (volt Petóli-ucca). 3638 Ugyanott egy fehér emailrozott gáz- reschó 4 főzővel és 2 sütővel eladó.

KÜLÖNFÉLEK.

ELADÓK: álló látra, ágybetét, könyv- szekrény, íróasztal, esetleg komplett ferfiszoba, kifogás alan háló új matraco- kal. Cím az Aradi Közlöny kiadója kérék. 500

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas- hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadója kérék. 200

CONVOCARE.

Pentru adunarea generală ordinară a firmei Industria Lemnului Arădan S. A., care se va ținea in Arad, in ziua de 7. Noiembrie 1931. la orele 5 p. m. in loca- lul Societății Bancare Române Sucur- sala Arad in Str. Gen. Berthelot No. 2. cu următoarea

ordine de zi:

1. Prezentarea bilanțului și contului de profit-pierdere precum și a raportului Consiliului de Administrație și al Comi- tetului de Cenzori depe anul de gestiune 1930. stabilirea bilanțului și aducerea hotărârei privitoare la acordarea cuve- nitei descărcări pe seama Consiliului de Administrație și Comitetului de Cenzori.

2. Complectarea Consiliului de Admi- nistrație.

3. Alegerea cenzorilor.

4. Eventuale propuneri.

Sunt rugați acei acționari cari doresc să se prezinte la adunarea generală pen- tru a-și exercita acoo drepturile lor conform statutelor, ca să depună acți- uile lor împreună cu cupoanele nesca- dente, la casieria Societății Bancare Ro- mâne Sucursala Arad cu trei zile înainte de data ținerii adunării generale.

Data in Arad, la 27. Octombrie 1931.

Consiliul de Administrație